

MAGAZIN DES DEUTSCH-FINNISCHEN HANDELS
SAKSALAIS-SUOMALAISEN KAUPAN LEHTI

FIN DE

2
2023

**Neue
Warenströme**

s. 17-25

**Uudet
tavaravirrat**

s. 41-49

TERMINKALENDER TAPAHTUMAKALENTERI	
25.–28.9.2023	
Geschäftsanbahnung nach Deutschland: Maritime Industrie	Meriteollisuusaiheinen markkinatutkimusmatka Saksaan
27.–28.9. 2023	
Deutsch-Finnisches Businessforum, Rostock	Deutsch-Finnisches Businessforum, Rostock
3.10.2023	
Webinar: Marktinformationen zu Deutschland (in Finnisch)	Webinaari: Suuntana Saksa (ELY-keskuksien kanssa)
31.10.2023	
Seminar: Deutsche Sprache im deutsch-finnischen Handel	Seminaari: Saksan kielen merkityksestä saksalais- suomalaisessa kaupassa
6.11.2023	
Sitzung des Verkehrsausschusses, Lübeck	Liikennevaliokunnan kokous, Lyypekki
7.11.2023	
Deutsch-Finnischer Hafentag, Lübeck	Saksalais-suomalainen satamapäivä, Lyypekki
14.–17.11.2023	
Geschäftsanbahnungsreise „Batterieindustrie und -recycling“ nach Finnland	Saksalaiset akkuteollisuuden ja kierrätyksen asiantuntijat Suomessa
15.11.2023	
Fachkonferenz: Batterieindustrie und -recycling	Asiantuntijaseminaari: Akkuteollisuus ja kierrätys
20.+22.11.2023	
Internationale Beratungs- tage in Stuttgart und Frankfurt am Main	Kansainväliset konsultaatio- päivät Stuttgartissa ja Frankfurt am Mainissa
23.11.2023	
IHK Trade & Connect, Beratungstag in München	IHK Trade & Connect, konsul- taatiopäivä Münchenissä
30.11.–1.12.2023	
Germany @ Slush 2023, Helsinki	Germany @ Slush 2023, Helsinki

Unseren tagesaktuellen Veranstaltungskalender finden Sie auf www.ahkfinnland.de
Ajankohtaisen tapahtumakalenterin löydät osoitteesta www.ahkfinnland.de

Deutsch-Finnische Handelskammer
Saksalais-Suomalainen Kauppakamari
Tysk-Finska Handelskammaren

Deutsch-Finnische Handelskammer e.V.
Saksalais-Suomalainen Kauppakamari

Unioninkatu 32B | 00100 Helsinki
+358 9 612 2120 | info@dfhk.fi |
www.ahkfinnland.de

Präsident | Hallituksen puheenjohtaja
Alexander Bargum

Geschäftsführer | Toimitusjohtaja
Dr. Jan Feller

Redaktion | Toimitus
Friedrich von der Hagen, Antti Grönlund, Riitta Ahlqvist,
Olivia Gripenwaldt, Lotta Westerlund, Jan Feller

Redaktionsschluss | Aineistopäivä
20.08.2023

Anzeigenvertrieb | Ilmoitusmyynti
Friedrich von der Hagen
+358 50 320 9850
friedrich.vonderhagen@dfhk.fi

Layout Rohkea Ruusu

Druck | Painopaikka
Grano Oy | G-Print | Multiart Gloss

ISSN 2242-816X

Das Magazin erscheint dreimal jährlich. Die Abgabe erfolgt
kostenlos an Mitglieder. Nachdruck nur mit Quellenangabe.

Kauppakamarin jäsenlehti ilmestyy kolme kertaa vuodessa.
Se lähetetään jäsenistölle maksutta. Tekstiä lainattaessa
lähde aina mainittava.

Auflage | Painos 1600

Gefördert durch:

aufgrund eines Beschlusses
des Deutschen Bundestages

Premium Partner

VORWORT / ESIPUHE

Chancen für den Aufschwung

DEUTSCHLAND UND FINNLAND stecken wirtschaftlich im Tal, doch der Ausblick ist besser als bei anderen Staaten: Der Internationale Währungsfonds (IWF) prognostiziert für 2024 unseren beiden Ländern ein Wirtschaftswachstum von je 1,3 %. Damit wachsen wir 2024 stärker als die USA, Japan, Großbritannien oder Schweden (alle rund 1 % laut IWF).

Aktuell fokussieren sich viele europäische Unternehmen stark auf die USA. Die transatlantischen Beziehungen sind sehr wichtig. Aber ich halte dies dann für einen Fehler, wenn gleichzeitig der Fokus auf Europa schwindet. Denn eine sich gegenseitig stärkende europäische Wirtschaft ist auf lange Sicht noch wichtiger. Wir brauchen ein starkes Europa – besonders wenn die US-Innenpolitik sich ändert, der China-US-Konflikt eskaliert und Indien weiter selbstbewusst seinen Platz in der Weltgemeinschaft entwickelt.

„Never let a good crisis go to waste“ – bereits während einer Krise sollten wir die Chancen für den Aufschwung nutzen. Deutsche Unternehmen investieren in finnischen grünen Wasserstoff. Finnische Unternehmen können Deutschland helfen, seinen digitalen grünen Wandel voranbringen. Finnland ist weiterhin das digitalste Land der EU

(siehe DESI-Index),

„Es wäre ein Fehler,
sich nur auf die USA zu
fokussieren. Europa muss
sich gegenseitig stärken.“

und im neuen UN-Nachhaltigkeitsreport 2023 steht Finnland wieder auf Rang 1.

Die deutsche

Politik nutzt die Krise, um den Wandel voranzubringen: Steuerentlastungen und -anreize von rund 32 Mrd. Euro bis 2028, u.a. für Investitionen in Energieeffizienz und digitale Wirtschaftsgüter. Zudem ein Klimafond von 212 Mrd. Euro bis 2027. Stahlkonzerne z.B. werden bei der Transformation zu Wasserstoff unterstützt. Deutschland wird in Zukunft 50-70 % seines H2-Bedarfs importieren müssen. EU-Länder und Pipeline-Transport könnten Vorrang bekommen – und auch das wäre gut für Finnland.

Lassen Sie uns gemeinsam die Chancen für den Aufschwung nutzen.

Mahdollisuudet toipumiseen

SAKSA JA SUOMI ovat taantumassa, mutta ensi vuoden näkymät ovat jo muita maita paremmat: Kansainvälinen valuuttarahasto IMF ennustaa molemmille maillemme 1,3 prosentin talouskasvua vuonna 2024. Kasvamme nopeammin kuin USA, Japani, Iso-Britannia tai Ruotsi (kukin noin 1 prosentin IMF:n mukaan).

Monet eurooppalaiset yritykset keskittyvät tällä hetkellä voimakkaasti Yhdysvaltoihin. Transatlanttiset suhteet ovatkin erittäin tärkeitä. Mutta yksipuolinen keskittyminen USA:han on mielestäni silloin virhe, kun se tarkoittaa, että Eurooppaan satsataan vähemmän. Pitkällä aikavälillä on vieläkin tärkeämpää, että Euroopan maat vahvistavat toisensa taloudet. Tarvitsemme vahvan Euroopan – varsinkin jos Yhdysvaltain sisäpolitiikka muuttuu, Kiinan ja Yhdysvaltojen välinen konflikti kärjistyy ja Intia jatkaa luottavaisesti

asemansa kehittä-

"Olisi virhe keskittyä vain
Yhdysvaltoihin. Euroopan
maiden on vahvistettava
toisiaan."

mistä globaalissa yhteisössä.

”Älä koskaan

anna hyvän kriisin mennä hukkaan” –

kriisin aikana kan-

nattaa aktiivisesti valmistella kasvua. Saksalaiset yritykset investoivat jo nyt suomalaiseen vihreään vetyyn, ja suomalaiset yritykset voivat auttaa Saksaa edistämään digitaalista vihreää siirtymistään. Suomi on edelleen EU:n digitaalisiin maa (ks. DESI-indeksi), ja uudessa YK:n kestävä kehityksen raportissa 2023 Suomi on jälleen ensimmäisellä sijalla.

Saksa käyttää kriisiä muutoksen vauhdittamiseen: verohelpotuksia ja noin 32 miljardin euron kannustimia vuoteen 2028 mennessä, mukaan lukien investoinnit energiatehokkuuteen ja digitaaliseen omaisuuteen. Lisäksi 212 miljardin euron ilmastorahasto vuoteen 2027 asti. Esimerkiksi

teräsyhtiä tuetaan niiden siirtymisessä vedyn käyttöön. Saksan on tulevaisuudessa tuotava ulkomailta 50–70 % vedyntarpeestaan. EU-maat ja kuljetukset putkia pitkin saatetaan asettaa etusijalle – ja sekin olisi hyvä myös Suomelle.

Toipumista ei siis kannata vaan jäädä odottamaan, ensi vuoden viennin kasvua on rakennettava jo nyt.

Dr. Jan Feller

Geschäftsführer | toimitusjohtaja

INHALT

- 2 Terminkalender
- 3 Vorwort
- 6 FinDe-Fakten
- 8 Neue Mitglieder

NETZWERK

- 10 Änderungen in Vorstand und Beirat
- 11 Interview: Unser neuer AHK-Präsident Alexander Bargum
- 14 Interview: Finnlands neue Außenministerin, Elina Valtonen
- 16 Initiative: Deutsche Sprache in Finnland

TITELTHEMA

- 17 Neue Warenströme
- 18 Unser Frühjahrsforum „Regionalisierung der Weltwirtschaft“
- 21 „Slowbalization“ | Keynote von Prof. Gabriel Felbermayr, WIFO Wien
- 22 Podiumsgespräch Logistik und Energie
- 24 Chancen der Regionalisierung für den deutsch-finnischen Handel
- 25 Terrafame: Nachhaltige Batterierohstoffe aus Finnland

GTAI

- 26 Finnlands neue Regierung

IM FOKUS

- 28 Gastbeitrag: Sicherer Arztbesuch per Video
- 29 Gastbeitrag: Cybersicherheit betrifft uns alle

MARKTEINSTIEG

- 30 Batterie-Konferenz und Grüner Wasserstoff & Smart Energy

WIRTSCHAFTSNACHRICHTEN

- 31 Deutsch-Finnischer Handel im ersten Halbjahr 2023
- 32 Wirtschaftsnachrichten

TITELTHEMA × KANSIAIHE

Neue Warenströme

Berichte und Interviews rund um das Frühjahrsforum

| 17–25

Uudet tavaravirrat

Kevätfoorumin puheenvuorot ja haastattelut

| 41–48

NETZWERK × VERKOSTO

Interview mit Alexander Bargum,
unser neuer AHK-Präsident
| 11

Haastattelussa uusi hallituksen puheenjohtaja Alexander Bargum
| 39

SISÄLTÖ

- 2 Tapahtumakalenteri
- 3 Esipuhe
- 6 FinDe-faktat
- 36 Uudet jäsenet

VERKOSTO

- 38 Muutokset hallituksessa ja valtuuskunnassa
- 39 Haastattelussa uusi hallituksen puheenjohtaja Alexander Bargum
- 40 Aloite Saksan kielen aseman parantamiseksi Suomessa

KANSIAIHE

- 41 Uudet tavaravirrat
- 42 Kevätfoorumi: ”Maailmantalouden alueellistuminen”
- 45 ”Slowbalization” | Gabriel Felbermayrin keynote-puheenvuoro
- 46 Alueellistumisen avaamat mahdollisuudet Saksan ja Suomen välisessä kaupassa
- 47 Terrafame: Kestäviä akkuraaka-aineita Suomesta
- 48 Paneelikeskustelu: logistiikka ja energia

TALOUSUUTISET

- 49 Saksan ja Suomen välinen kauppa vuoden 2023 puolivälissä
- 50 Talousuutiset
- 52 Saksan uusi vetystrategia

FOKUKSESSA

- 54 Vieraskynä: Turvallinen etävastaanotto
- 55 Vieraskynä: Kyberturvallisuus koskettaa kaikkia

MARKKINOILLE MENO

- 53 Investointikohde Saksa: Rostock
- 57 Akkuihainen asiantuntijakonferenssi ja Green Hydrogen & Smart Energy -delegaatiomatka

MESSUT

- 58 Saksan messut

TITELTHEMA × KANSIAIHE

Business Case Terrafame

Nachhaltige Batterierohstoffe aus Finnland

| 25

Business Case Terrafame

Kestäviä akkuraaka-aineita Suomesta

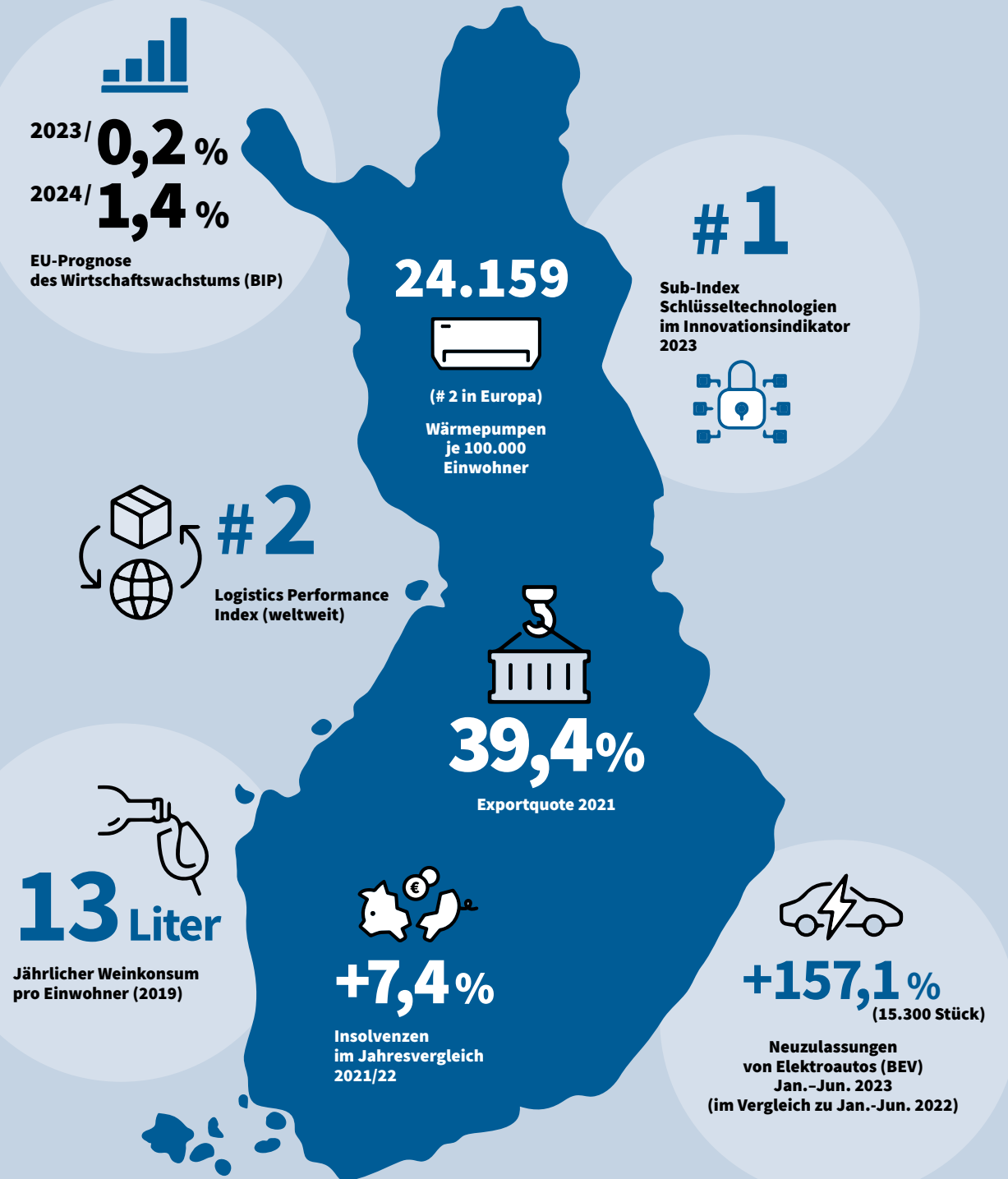
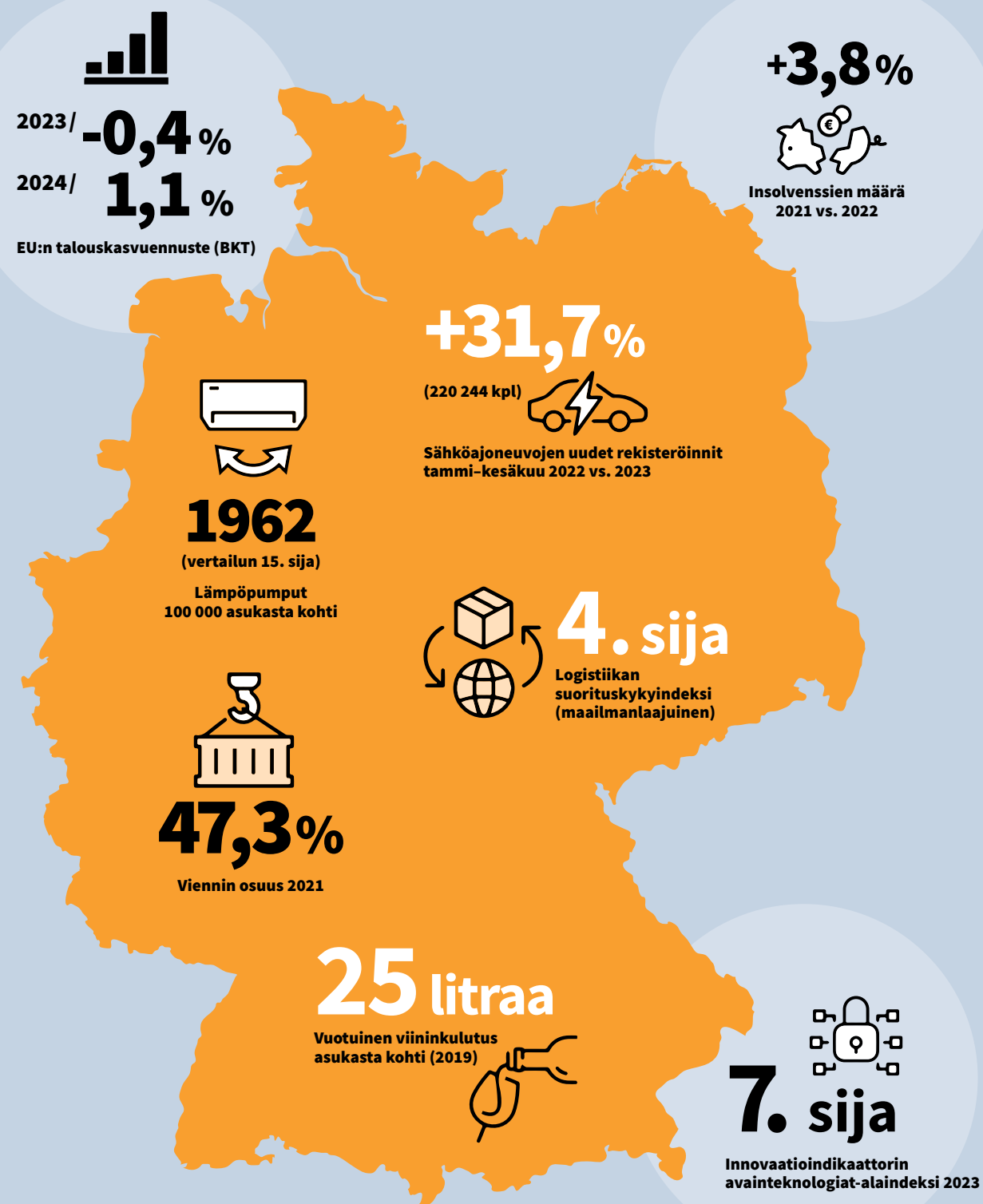
| 47

IM FOKUS × FOKUKSESSA

Gastbeiträge zu unserem Businessforum-Thema „Cybersecurity“
| 28–29

Businessforum vieraskynät aiheesta ”Kyberturvallisuus”
| 54–55

NEUE MITGLIEDER

VIVIDUS DEUTSCHE GGMBH

Die Vividus Deutsche gGmbH mit Sitz in Berlin ist ein zertifiziertes Bildungsunternehmen in der Erwachsenenbildung mit den Schwerpunkten Gesundheit und Wirtschaft und ist in Mobilitätsprojekten weltweit tätig. Der Arbeitsbereich Vividus International bringt Fachkräfte und Unternehmen zusammen. In Finnland sucht das Unternehmen Firmen, die junge Talente und Fachkräfte zeitweise aufnehmen können. Die Bewerber stammen aus unterschiedlichen Branchen, bringen verschiedene Qualifikationen mit und möchten in Finnland Berufserfahrung sammeln. ✕

Frau María San José Sánchez
+49 30 6003 3006
mail@vividus-international.com
www.vividus-international.com

LAITILAN
WIRVOITUSJUOMATEHDAS OY

Laitila Wirvoitusjuomatehdas ist eine der ältesten Kleinbrauereien Finnlands und ein Pionier in der Herstellung von glutenfreien Vollmalzbieren, Eigenmarkengetränken und Dosenbieren. Neben Bier produziert das Unternehmen in der Brauerei Laitila Apfelweine, Longdrinks, Hard Seltzer und verschiedene alkoholfreie Getränke. Seit 2001 nutzt das Unternehmen zu 100 % erneuerbare elektrische Energie. Das Unternehmen ist unabhängig und in Privatbesitz. In Deutschland ist das Unternehmen mit seinem Partner sowohl im Online- als auch im Einzelhandel tätig. ✕

Herr Marko Mikkola
+358 50 4102078
marko.mikkola@laitilan.com
www.laitilan.com/en

ANWALTSKANZLEI MAGNUSSON OY

Die Anwaltskanzlei Magnusson (Asianajotoimisto Magnusson Oy) ist Experte für internationales Wirtschaftsrecht. Sie ist in sechs Ländern im nordischen und baltischen Raum tätig und kooperiert weltweit mit anderen internationalen Anwaltskanzleien, die auch den deutschen Marktbereich abdecken. Zu ihren typischen Aufgaben gehören internationaler Handel, Unternehmenskäufe und -vereinbarungen, Vertrags-, Technologie-, Transport-, Energie- und Arbeitsrecht sowie Streitbeilegung. ✕

Herr Heikki Wide
+358 40 7591 591
heikki.wide@magnussonlaw.com
www.magnussonlaw.com

IIWARI TRACKING SOLUTIONS

Iiwari Tracking Solutions ist ein finnisches Startup – eine Ausgründung aus dem staatlichen Technologieforschungszentrum VTT – das Indoor-Ortungsdienste auf Basis der patentierten UWB-Funktechnologie anbietet. Das Unternehmen bietet genaue, kostengünstige und einfach zu implementierende Indoor-Positionierungssysteme für eine Vielzahl von Branchen, darunter Einzelhandel, Büros, Krankenhäuser, Fertigung und Lagerhaltung. Indoor-Positionierung verbessert die Sicherheit, das Produktions- und Prozessmanagement sowie die Arbeitseffizienz. ✕

Herr Ville Kolehmainen
+358 50 352 6458
ville.kolehmainen@iiwari.com
www.iiwari.com

MMehr OY

MMehr unterstützt finnische Unternehmen beim Markteintritt in Deutschland und ergänzt die Angebote der AHK. Oft hapert es bei Unternehmen an wichtigen Details wie an den Markt angepasste Angebote, Preise und Marketing und vor allem der richtigen Kommunikation. In all diesen Bereichen steht MMehr durch langjährige Erfahrung mit Rat und Tat zur Seite. MMehr berät und unterstützt seit 2015 Startups, Scaleups und mittelständische Betriebe aus unterschiedlichsten Industrien in Deutschland und Finnland. ✕

Herr Ansgar Frankenberg
+358 44 0518466
ansgar@mmehr.eu
www.mmehr.eu

FLUFF STUFF OY

Fluff Stuff ist eine Startup-Ausgründung der finnischen Aalto-Universität. Das Unternehmen bringt nachhaltige textile Füllmaterialien auf den Markt, die beispielsweise in Kissen und Jacken verwendet werden können. Die vom Unternehmen entwickelte Lösung basiert auf der technischen Verarbeitung der Samenschalen von Rohrkolben, einer Wasser- und Sumpfpflanze. Dabei ist die Füllung vollständig vegan, biologisch abbaubar, ungiftig und frei von Mikroplastik. Zudem werden durch ihre Herstellung Torfmoore renaturiert. ✕

Frau Tea Auramo
tea@fluffstuff.fi
+358 400 497 140
www.fluffstuff.fi

LEADERSHIP MANAGEMENT
INTERNATIONAL

Leadership Management International (LMI Finland) ist spezialisiert auf die Weiterbildung von Führungskräften. Das Unternehmen vermittelt eine auf Motivation und emotionaler Intelligenz basierende Führung auf allen Ebenen der Organisation. Außerdem verbindet es diese Personalentwicklung mit einem individuellen und konkreten Ansatz. Die Vision von LMI: Jeder Mensch und jede Organisation ist erfolgreich. Die Stärken des Unternehmens sind seine kundenorientierten Führungskräfteentwickler, die langjährige Erfahrung aus unterschiedlichen Branchen und Unternehmen jeder Größe mitbringen. Die Weiterbildung kombiniert positive Psychologie mit den konkreten Praxiserfahrungen erfolgreicher Führungskräfte aus aller Welt, sowie vielseitige Lernmethoden. ✕

Herr Ludger Marekwia
+358 50 486 9580
ludger.marekwia@lmi.fi
www.lmi.fi/en

Wir heißen folgende Unternehmen als neue Mitglieder der AHK Finnland willkommen:

FINNLAND
Amazonpalvelut.fi
Lahti
Unternehmensberatung
www.amazonpalvelut.fi

Asianajotoimisto Magnusson Oy
Helsinki
Rechtsanwälte
www.magnussonlaw.com

BG Tools Oy Ab
Vantaa
Teppich- und Fußbodenbeläge
www.drschutz.fi

Dilia Legal Oy
Helsinki
Rechtsanwälte
www.dilia.fi

Fluff Stuff Oy
Helsinki
Textilien- und Bekleidungsindustrie
www.fluffstuff.fi

FREJA Transport & Logistics Oy
Turku
Verkehr und Logistik
www.freja.com

Iiwari Tracking Solutions Oy
Vuokatti
Software
www.iiwari.com

Leadership Management International (LMI Finland)
Espoo
Unternehmensberatung
www.lmi.fi/en

MMehr Oy
Helsinki
Unternehmensberatung
www.mmehr.eu

N2 Helsinki Oy
Helsinki
Unternehmensberatung
www.n2.fi

Palmia Oy
Helsinki
Gastronomie
www.palmia.fi

RTL ADALLIANCE

Die RTL Group-Tochtergesellschaft RTL AdAlliance bietet weltweit hochwertige Total Media-Werbelösungen für internationale und nationale Werbetreibende und Medieneinkäufer an. Die Marke vereint die multidisziplinären Medienbestände TV, BVOD, ATV, OTT, CTV, Online-Video, Audio, Außenwerbung und Print unter einem Dach. RTL AdAlliance ist die erste Adresse in Europa für Publisher auf der Suche nach Ad-Technologie und -Services sowie für internationale Werbetreibende, die europäische Nutzer effektiv erreichen wollen. Das Unternehmen öffnet Türen zum weltweit größten internationalen Medien- und Werbenetzwerk – lokale Teams in 13 Ländern machen Marken in europäischen Haushalten und Wohnzimmern bekannt. ✕

Herr Aki Ronkainen
+358 3 103 133
aki.ronkainen@rtl.com
www.rtl-adalliance.com

ReFaMo Oy
Espoo
Software
www.refamo.fi

Rex Nordic Oy
Askola
Maschinen, Anlagen und Maschinenteile
www.rexnordic.de

Smartclip Nordics AB / RTL AdAlliance
Helsinki/Stockholm
Unternehmensberatung
www.smartclip.tv | www.rtl-adalliance.com

Ysma Oy
Kauniainen
Unternehmensberatung

DEUTSCHLAND
Accelit Consulting GmbH
Freising
Software
www.accelit.de

CEMO GmbH
Weinstadt
Gummi- und Kunststoffindustrie
www.cemo.de

IT-Objects GmbH
Essen
Software
www.it-objects.de

L&S Luddeneit und Scherf GmbH
Neustadt an der Orla
Maschinenbau
www.l-und-s.de

Vividus Deutsche gemeinnützige Gesellschaft mbH
Berlin
Bildung
www.vividus.de

XENIX Strategie- und Wirtschaftsberatung GmbH & Co. KG
Berlin
Unternehmensberatung
www.xenix.eu

AHK-Mitgliederversammlung: Neuer Präsident und neue Vorstands- und Beiratsmitglieder gewählt

Im Rahmen unseres alljährlichen Frühjahrsforums fand die satzungsgemäße Mitgliederversammlung der AHK Finnland statt. Am 17. Mai 2023 beschlossen die Mitglieder zahlreiche Änderungen – darunter fielen die Wahlen eines neuen Präsidenten sowie neuer Vorstands- und Beiratsmitglieder.

Unser langjähriges Vorstandsmitglied Alexander Bargum (Algol Oy) wurde zum neuen AHK-Präsidenten gewählt. Die zweijährige Amtszeit von Dr. Miriam Holstein (Bayer AG) endete turnusgemäß. Zuvor hielt Holstein bereits seit 2019 das Amt der Vizepräsidentin inne und war Vorstandsmitglied seit 2018. In die Zeit ihrer Vorstandsarbeit fielen somit die Corona-Pandemie und der russische Angriffskrieg gegen die Ukraine. Wir als AHK Finnland bedanken uns sehr herzlich für ihr großes Engagement für die deutsch-finnische Zusammenarbeit.

Als neue Vorstandsmitglieder wählte die Mitgliederversammlung Christiane Temminghoff (Bayer Nordic) und Michael Hanf (Taival Advisory).

Temminghoff wurde vom Vorstand in seiner konstituierenden Sitzung zur Vizepräsidentin der AHK Finnland gewählt.

Die Vorstandsmitglieder Marjuka Nyberg (M-Brain), Kari Hietanen (Wärtsilä Corporation), Andreas Ostrowicki (BGS Beta-Gamma-Service GmbH & Co. KG), Lauri Sipponen (Repolar Pharmaceuticals Oy), und Markus Weinbrenner (IHK Offenbach am Main) wurden per Wahl im Amt bestätigt. Aus dem Vorstand schied Tor Stendahl (ehemals BASF) auf eigenen Wunsch aus.

VERÄNDERUNGEN IM BEIRAT

Auch in den Beirat wurden neue Personen gewählt: Jens Schmidt (Aalto University), Ville Valtonen (Minna Learn), Maija Westerlund (DB Schenker), Christoph Vitzthum (Fazer Group) und Hans-Christoph Stadel (MCF Corporate Finance). Pirkko Harrela (UPM) wechselte aus

dem Vorstand in den Beirat. Zudem wurden in den Beirat wiedergewählt: Als Vorsitzender des Beirats Philip Aminoff (Veho Oy), Olaf Bongwald (Valmet Automotive), Armin Dienst (LOH Rechtsanwälte), Karl-Wolfgang Eschenburg (Eschenburg Verwaltungsgesellschaft), Dirk Hofmann (DAIN Studios), Marcus Honkanen (Nordic Minds), Esa Hyvärinen (Fortum), Prof. Dr. Sebastian Jürgens (Lübecker Hafen-Gesellschaft), Kimmo Naski (HaminaKotka Port), Ansu Saarela (Bauhaus), Sami Pyykönen (Lidl), Antti Tiitola (Berater), Ulrich Weise (fipptec) und Hartmut Wurster (Wurster Unternehmensberatung).

Berndt Brunow (Oy Karl Fazer Ab) und Andrea Eck (BLG Logistics Group AG & Co. KG) ließen sich nicht mehr zur Wiederwahl in den Beirat aufstellen. Berndt Brunow war seit 2000 Mitglied des Gesamtvorstand, von 2001 bis 2013 Mitglied des Geschäftsführenden Vorstands und stand von 2007 bis 2009 unserer AHK als Präsident vor. Seit 2017 gehörte er erneut dem Beirat an. Wir bedanken uns herzlich für das langjährige große Engagement für den deutsch-finnischen Handel. Andrea Eck war bereits im September 2022 aus dem Beirat ausgetreten, dem sie seit 2017 angehört hatte. Wir möchten uns sehr herzlich bei Andrea Eck für ihr Engagement im Beirat und die gute Zusammenarbeit bedanken. ✕

Neue AHK-Vizepräsidentin: Christiane Temminghoff. Vom Beirat in den Vorstand: Michael Hanf.

Unser neuer AHK-Präsident: Alexander Bargum

Unser langjähriges Vorstandsmitglied Alexander Bargum wurde bei der Mitgliederversammlung am 17.5.23 zum neuen Präsidenten der AHK Finnland gewählt. Wir haben mit ihm über die Potenziale des deutsch-finnischen Handels und die deutschen Wurzeln des finnischen Konzerns Algol gesprochen.

Herr Bargum, herzlichen Glückwunsch zur Wahl zum AHK-Präsidenten für die nächsten zwei Jahre. Sie sind bereits der zweite AHK-Präsident Ihrer Familie. Die Pflege deutsch-finnischer Handelsbeziehungen gehört seit 130 Jahren zur Tradition unseres Unternehmens. Mein Vater, Kommerzienrat Magnus Bargum, war von 1999 bis 2001 Präsident der Handelskammer, und jetzt bin ich an der Reihe. Es geht aber nicht um Tradition – obwohl sie eine Quelle der Begeisterung sein kann. Ich habe ein echtes Interesse an der Tätigkeit der AHK und habe großes Vertrauen in ihr operatives Team, ihren Vorstand und ihren Beirat. Daher ist es mir eine wahre Freude, die Präsidentschaft zu übernehmen.

Sie übernehmen das Amt von Miriam Holstein, die als deutsche CEO von Bayer in Finnland den deutschen Blick auf Finnland schärfte. Nun haben wir mit Ihnen einen finnischen CEO mit starken Geschäftsbeziehungen nach Deutschland. Welche Herausforderungen und Chancen sehen Sie im deutsch-finnischen Handel?

Der finnische Blick ist ja immer scharf auf Deutschland fixiert. Deutschlands Bedeutung für die finnische Wirtschaft war und ist von zentraler Bedeutung. Zwar haben beide Länder wie auch das übrige Europa aktuell wirtschaftliche und andere Schwierigkeiten – aber wir haben auch viele dynamische Unternehmen und kompetente, zielstrebige und konstruktive Menschen. Krisen bieten immer Chancen – man könnte sagen, Deutsche und Finnen sind besonders gut in der Krisenbewältigung. Daher bin ich zuversichtlich, dass sich unsere Volkswirtschaften weiter gemeinsam entwickeln und die Handelsbeziehungen gestärkt werden.

Scheidende Präsidentin und neuer Präsident: Miriam Holstein und Alexander Bargum.

Algol wurde vor bald 130 Jahren von einem deutschen Auswanderer in Helsinki gegründet. Welche Bedeutung haben die deutschen Wurzeln für Ihr Familienunternehmen?

Wir sind uns sowohl im Unternehmen als auch in der Familie unserer Geschichte und Wurzeln sehr bewusst. Der Gründer dachte schon damals, dass Finnland seine Heimat werden und dass er speziell ein finnisches Unternehmen gründen würde. Er versuchte immer, für Finnland zu arbeiten, auch wenn er z. B. als deutscher Vizekonsul die Interessen seiner Heimat vertrat. Diese Geschichte unseres Gründers zeigt: Es kann sich lohnen, verschiedene Interessen gleichzeitig zu fördern, damit sie sich gegenseitig verstärken anstatt miteinander in Konflikt zu geraten – z. B. deutsche und finnische Interessen oder auch unternehmerische und gesellschaftliche Interessen. Die Geschichte unseres Unternehmens ist eine gute Erinnerung daran, dass Einwanderung viel Gutes mit sich bringt – zumindest für unsere Familie mit Migrationshintergrund, die seit vier Generationen hier in Finnland lebt. ✕

Alexander Bargum

- seit 2012 ist er Geschäftsführer des Algol-Konzerns
- seit 2019 sitzt Bargum im Vorstand der AHK Finnland, seit Mai 2023 als dessen Präsident
- das Familienunternehmen Algol wurde 1894 von einem Deutschen gegründet und besteht heute aus sechs Firmen in verschiedenen Handels- und Dienstleistungsbranchen

skai sweden

Guter Wein ist die Botschaft

Interview mit Tuula-Riitta Markkanen, Mitbegründerin von SkaiSweden

Woher kam die Idee zu SkaiSweden und wer hat das Unternehmen gegründet?

SkaiSweden ist aus unserem eigenen Interesse an gutem Wein und gutem Essen entstanden. Der Import von Weinen war für uns zwei erfahrene Unternehmensberater ein interessantes, aber unbekanntes Gebiet, das wir ausprobieren wollten. Unser erster Versuch, den preisgekrönten Verdicchio aus der italienischen Region Marche auf dem schwedischen Markt zu verkaufen, verlief unglaublich gut. Das brachte uns darauf, daraus ein Geschäft und vielleicht eine gewünschte

Veränderung in unserem Berufsleben zu machen. Ich verfüge über solide internationale Erfahrung in Strategie und Marketing, Pekka im Finanzwesen – und wir waren beide unglaublich geduldig im Umgang mit der unverständlichen Bürokratie und dem Meer an Erlaubnissen in Finnland und Schweden. Dies alles trug zu einem guten Start bei und ermöglichte einen reibungslosen Fernabsatz in Schweden und Finnland.

Was war der bisher größte Erfolg des Unternehmens?

In der Weinbranche, wie im gesamten Geschäftsleben, ist es das Wichtigste, sich abzuheben, anders zu sein und für die Kunden wertvoll zu sein. Unsere wertvolle strategische Wahl sind hochwertige Bio-Weine für Unternehmen und Organisationen. Wein ist nicht nur eine genussvolle Verbindung von gutem Essen und Trinken. Es ist auch eine Möglichkeit, die Geschichte des Unternehmens zu erzählen. Wir kommen ins Spiel, wenn nachhaltige Entwicklung und Ökologie nicht nur Schlagworte für die Organisation sind,

sondern bis ins kleinste Detail ein wesentlicher Bestandteil der Strategie und Betriebskultur. Gemeinsam planen wir Veranstaltungen und Stakeholder-Events, von Unternehmensakquisen bis hin zu Produkteinführungen oder Seminaren. Hochwertiger Bio-Wein unterstreicht die Geschichte der nachhaltigen Entwicklung.

Was sind Eure Zukunftspläne?

SkaiSweden plant, als wertvoller Marketing- und Weinpartner für Unternehmen und Organisationen zu wachsen. Wir verfügen über Kreditniederlassungen in Europa, suchen aber auch bis nach Japan nach den besten Weinen für die Bedürfnisse unserer Kunden. Wir haben deutsche Weine auf Langstreckenflügen von Finnair untergebracht, „Haart to Heart“-Riesling ist ein beliebtes Geschenk für Interessenvertreter geworden. Und die Mitglieder der Deutsch-Finnischen Handelskammer konnten bereits preisgekrönten Sekt und feine Spätburgunder von Seeger und Krantz genießen. Guter Wein ist die Botschaft! ✕

berg:mann

Investitionen • Projekte • Transaktionen
in Finnland

Ihr Projekt.
Ihre Anwälte.

www.bergmann.fi

Because time matters

The good highway connections of the Port of Turku combined with efficient cargo handling will optimize Your operations. The regular liner traffic opens a shortcut to the most important ports of the Baltic Sea. The sea voyage to Stockholm is short and the schedule of the four daily ferry departures are suitable for the drivers driving and rest time regulations. The Port of Turku offers a fast sea way to Scandinavia and is a competitive option also for the truck and trailer transports of the German traffic. Attractive connections are built together.

PORT OF TURKU
FINLAND

Deutschlands Bedeutung als Handelspartner wächst

Elina Valtonen ist seit Juni Finnlands Außenministerin und vertritt das Land auf internationaler Bühne. Dazu gehören oft auch Wirtschaftsbelange. Wir haben sie zum deutsch-finnischen Verhältnis und ihrem persönlichen Bezug zu Deutschland interviewt.

Ministerin Valtonen, welche Chancen sehen Sie für finnische Unternehmen auf dem Weltmarkt, in der EU und z.B. in Deutschland?

Elina Valtonen: Wir erleben einen Wendepunkt in den internationalen Handelsbeziehungen. Unter anderem haben die globale Pandemie und die zunehmenden Spannungen zwischen Großmächten die Logistikketten der Unternehmen unterbrochen und sie zu neuen Arbeitsweisen gezwungen. Eine teilweise Deglobalisierung ist ein Verlust für die internationale Wirtschaft insgesamt.

Zugleich gibt es einen Fokus auf die Versorgungssicherheit und die eigene Produktion in westlichen Ländern – dies sowie Finnlands NATO-Mitgliedschaft eröffnen neue Chancen für finnische Unternehmen. Finnland ist international hoch angesehen und finnische Unternehmen sind zuverlässige Partner.

Der globale grüne Wandel, der demografische Wandel und die Digitalisierung schaffen neue Märkte für finnische Firmen, in Deutschland und auch weltweit. Finnland verfügt z. B. über erstklassiges Fachwissen in den Bereichen Netzwerkverbindungen, Cybersicherheit, Gesundheitstechnologie und saubere Energieerzeugung.

Unsere Politiker müssen es finnischen Unternehmen erleichtern, sich der Welt vorzustellen. Das neue Regierungsprogramm bietet sehr gute Voraussetzungen für den internationalen Erfolg von Unternehmen. Wenn z.B. unsere Vereinbarungen zur Verringerung des Verwaltungsaufwands für Unternehmen und zum flexibleren Abschluss von Handelsabkommen umgesetzt werden, wird sich Finnland noch weiter für die Welt öffnen. Statt auf Protektionismus und handelsbeschränkende Instrumente zu setzen,

sollten wir auf der Grundlage von Marktbedingungen und Handelsliberalisierung arbeiten.

Deutschland und Finnland haben einander viel zu bieten. Wo sehen Sie die besten Chancen?

E. V.: Wir sind innerhalb der EU oft gleicher Meinung mit Deutschland, und unsere frische NATO-Mitgliedschaft vertieft zum Teil unsere Zusammenarbeit. Unsere gemeinsamen Werte vertreten wir auch in der Außenpolitik, z.B. bei Klima- und Umweltfragen, nachhaltiger Entwicklung und Menschenrechten.

Auch wirtschaftlich haben wir einander viel zu bieten. Die Bedeutung der Handels- und Wirtschaftsbeziehungen zwischen Finnland und Deutschland kann nicht genug betont werden. 2022 war Deutschland Finnlands größtes Exportziel im Warenhandel und das drittgrößte bei Dienstleistungen. Finnlands Exporte nach Deutschland sind auf Vorpandemie-Niveau und die Importe sind um 14 % über das Niveau von 2019 gestiegen. Hunderte finnische Unternehmen oder deren Tochtergesellschaften sind bereits in Deutschland tätig. Die Handelsbeziehungen gedeihen und vertiefen sich daher stetig, die Bedeutung Deutschlands als Handelspartner Finnlands wächst.

Auch der grüne Wandel in Deutschland bringt für Finnland viele Chancen mit sich. Finnische Unternehmen sind interessante Kooperationspartner für deutsche Unternehmen, die z.B. in Wasserstoff investieren und nach günstiger sauberer Energie suchen.

Und noch ein interessanter Punkt: Der Tourismus gewinnt an Bedeutung für die Wirtschaft und beiden Nationen begegnen sich. Für mich war es schön zu hören, dass 2022 die meisten Touristen in Finnland wieder aus Deutschland kamen.

Als Kind haben Sie einige Jahre in Deutschland gelebt. Jahrzehnte später, in der letzten Wahlperiode, leiteten Sie die Gruppe der Deutschlandfreunde im Parlament. Was verbindet Sie heute noch mit dem Land?

E. V.: Ich habe eine tiefe Verbindung zu Deutschland und auch zur Gemeinschaft der Deutschen, die in Finnland leben. Ich verfolge deutsche Medien und Diskussionen täglich. Auch wenn ich nicht so oft in Deutschland zu Besuch bin, wie ich möchte, ist es für mich immer noch wie meine zweite Heimat. Ich habe viele sehr enge Freunde in Deutschland. Ich war ganz gerührt, als mir mein ehemaliger Lehrer in Bonn von vor 30 Jahren neulich eine Glückwunschkarte zu meiner Ernennung zur Ministerin schickte. ✕

Botschaftsempfang für PWD-Absolventen

AUCH DIESES JAHR haben wir zusammen mit unseren Partnern die Prüfung Wirtschaftsdeutsch (PWD) angeboten, um zur Entwicklung der deutschen Sprache in Finnland beizutragen – denn die deutsche Sprache öffnet Türen auf den deutschen Markt. Im Rahmen eines feierlichen Empfangs an der deutschen Botschaft erhielten am 2. Juni die teilnehmenden Absolventen der Prüfung Wirtschaftsdeutsch International ihre Diplome. Dieses Jahr nahmen acht Personen erfolgreich teil.

Der überwiegende Teil der Absolventen studiert an den Wirtschaftsuniversitäten Hanken und Turku School of Economics, beides Einrichtungen, die ihre Studenten gezielt auf die Prüfung vorbereiten. Wir als AHK Finnland organisieren die Prüfung jedes Frühjahr in Zusammenarbeit mit dem Goethe-Institut Finnland.

Für die beste Prüfungsleistung 2023 erhielt Janne Wilpola den Friedrich-E.-Russegger-Preis, der von der Deutsch-Finnischen Vereinigung (DFV) verliehen wird.

Wir gratulieren herzlich allen Absolventen. ✕

Mehr Informationen zur PWD:

www.ahkfinnland.de/infothek/pruefung-wirtschaftsdeutsch

Thesenpapier: Deutsche Sprache in Finnland stärken

Noch ist Deutsch eine der meistgelernten Fremdsprachen in Finnland. Doch in den letzten Jahren zeigt sich ein deutlicher Rückgang der Deutschlernenden im Land.

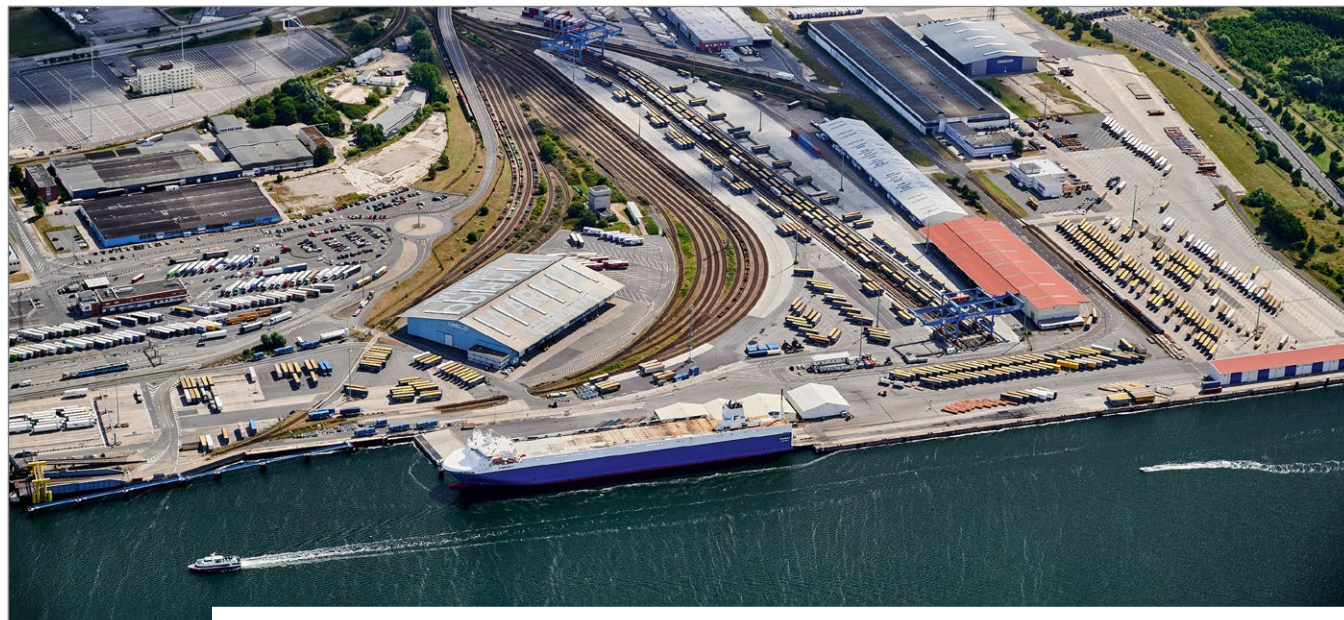
In einem „Thesenpapier zur Verbesserung der Förderbedingungen von Deutsch als Fremdsprache (DaF)“ haben die Deutsche Botschaft Helsinki, die Botschaft der Republik Österreich, die Botschaft der Schweizerischen Eidgenossenschaft sowie viele weitere Partner, u.a. auch wir als AHK Finnland, die Lage analysiert und Vorschläge zur Förderung der Mehrsprachigkeit in Finnland eingebracht.

Im Schuljahr 2021/2022 lernten 14.112 Schulkinder der Klassen 1-6

Deutsch als A-Sprache (3,9%) – im Jahr 2000 lag diese Zahl mit 27.303 (8,5%) noch fast doppelt so hoch. „Heute sind finnische Arbeitskräfte noch oft für ihr gutes Deutsch bekannt. Wenn sich dies dramatisch ändert, könnte der Handel leiden“, so unser Geschäftsführer der AHK Finnland, Dr. Jan Feller. Deutschland ist seit Jahren Finnlands wichtigster Handelspartner. Gemeinsam mit der Schweiz und Österreich lag 2022 der Anteil am Handel bei 14,4% der finnischen Im- und Exporte.

Das Thesenpapier formuliert 14 Vorschläge zur Förderung von Deutsch und generell Fremdsprachen in Finnland. Es sollten u.a. Sprachlehrstühle an Unis gefördert, Austauschprogramme unterstützt und studienbegleitender Deutschunterricht als ein integraler Teil der Fachstudien gestärkt werden. ×

Lesen Sie mehr zum Thema in unserem Blog:
www.ahkfinnland.de/blog

ROSTOCK
PORT

OVERSEAS PORT OF ROSTOCK
The intermodal hub

Opening new horizons

intermodal-rostock.de

Neue Warenströme – Chancen für den deutsch- finnischen Handel

Wie blicken Experten aus Wissenschaft und Wirtschaft auf die aktuellen geopolitischen Umwälzungen und deren Folgen auf den Welthandel? Worauf und wie sollten sich Wirtschaftsakteure vorbereiten? Und wo zeichnen sich Chancen für den deutsch-finnischen Handel ab?

Diese und andere Fragen diskutierten wir bei unserem Frühjahrsforum am 17. Mai 2023 mit dem Titel „Regionalisierung der Weltwirtschaft“. Auf den folgenden acht Seiten finden Sie Berichte zum Frühjahrsforum, Auszüge aus dem Logistik-Podiumsgespräch und Gastbeiträge von unseren Sprechern. Die Antworten unserer Keynote-Redner und Gesprächspartner hatten eines gemeinsam: Auch wenn die geopolitischen Veränderungen und die Folgen auf den Handel groß sind, gibt es zahlreiche Optionen und Chancen für Unternehmen.

Prof. Gabriel Felbermayr betonte u.a. in seiner Keynote (s. Seite 21), die viel diskutierte wirtschaftliche Abhängigkeit von China sei gesamtwirtschaftlich viel kleiner als gedacht. Viele weitere Sprecher berichteten von neuen Warenströmen, sich verändernden Lieferketten und den Chancen. ×

Neue Warenströme und resiliente Lieferketten

Zu unserem Frühjahrsforum mit Mitgliederversammlung begrüßten wir am 17. Mai im Rathaus von Helsinki rund 120 Gäste. „Regionalisierung der Weltwirtschaft – Chancen für den deutsch-finnischen Handel“ betitelten wir das thematische Diskussionsforum. Spätestens mit Beginn des russischen Krieges gegen die Ukraine treten die Folgen von geopolitischem staatlichem Handeln für die Wirtschaft klar zu Tage.

Kaum ein anderes Thema verbindet die aktuellen welt-politischen Entwicklungen so konkret mit den Auswirkungen auf den Handel zwischen Deutschland und Finnland. Unser Frühjahrsforum im Rahmen der jährlichen Mitgliederversammlung wurde ein intensiver Austausch deutscher und finnischer Teilnehmer. Insgesamt 13 Rednerinnen und Redner gaben Denkanstöße, präsentierten Erkenntnisse aus ihrer Forschung, zeigten Business Cases oder Entwicklungen im Bereich Logistik auf. Unsere Gäste – neben unseren Mitgliedern u.a. auch Teilnehmer der politischen und Wirtschaftsdelegation aus Mecklenburg-Vorpommern – beteiligten sich rege an der Diskussion.

VORABEND MIT JAHRESPARTNER MECKLENBURG-VORPOMMERN

Bereits der Vorabend ermöglichte den deutsch-finnischen Austausch im Rahmen eines Empfangs an der Deutschen Botschaft. Die Teilnehmer der politischen und Wirtschaftsdelegation aus Mecklenburg-Vorpommern, angeführt von Ministerpräsidentin Manuela Schwesig, Wissenschafts- und Europaministerin Bettina Martin sowie dem Chef der Staatskanzlei Patrick Dahleemann, hatten so bereits am Vorabend die Chance, unsere Frühjahrsforumsgäste zu treffen. Das Bundesland mit der längsten Küste Deutschlands (rund 2000 Kilometer) brachte einen Strandkorb mit nach Helsinki, in dem die Gäste sich fotografieren lassen konnten.

Mecklenburg-Vorpommern ist 2023 unser Jahrespartner: Wir organisieren u.a. unser Deutsch-Finnisches

Businessforum „Cybersecurity“ am 27.+28.9. in Rostock in enger Kooperation mit Mecklenburg-Vorpommern.

INSPIRATION, DISKUSSION UND NETZWERKEN

Neben den inhaltlichen Beiträgen steht bei unseren Events das Networking im Zentrum – denn wir sind das verbindende Element zwischen deutschen und finnischen Partnern. Im Rathaus der Stadt Helsinki boten wir unseren Gästen Gelegenheit, Gespräche zu führen und einander kennenzulernen. Nachhaltig zu leben, sei der Kern der finnischen Seele, so Clarisse Berggårdh von Helsinki Partners, der Marketingagentur der finnischen Hauptstadt, zur

Prof. Felbermayr (WIFO Wien) im Interview mit dem öffentlich-rechtlichen finnischen Sender YLE.

Begrüßung. Helsinki plane, bis 2030 klimaneutral zu sein – fünf Jahre früher als Finnland als Ganzes.

REGIONALISIERUNG MIT HERAUSFORDERUNGEN

Neue Warenströme, Wandel der Handelspolitik, De- und Reindustrialisierung – die Regionalisierung der Weltwirtschaft beinhaltet unterschiedliche Herausforderungen, so unsere scheidende AHK-Präsidentin Dr. Miriam Holstein in ihrer Eröffnungsrede. Nach der Überwindung der Coronakrise leide die Wirtschaft erneut unter Lieferkettenproblemen, hinzu käme die Inflation sowie für energieintensive Industrien eine Umstellung der Energieversorgung durch den Stopp russischer Gaslieferungen.

Besonders bei erneuerbaren Energien und Klimaschutz gäbe es große Potenziale für Kooperationen zwischen finnischen Regionen und Mecklenburg-Vorpommern, so Ministerpräsidentin Manuela Schwesig. Eine solche Zusammenarbeit mit Ländern des Ostseeraums stehe sogar in der Verfassung des Bundeslandes. Der deutsche Botschafter in Helsinki, Konrad Arz von Straussenburg, beschrieb die Ostsee als historische Verbindung Deutschlands und Finnlands seit der Hanse-Zeit. Die heutigen Herausforderungen

Der scheidende Verkehrsminister Timo Harakka.

könne man gemeinsam meistern, z.B. mit der Entwicklung von Offshore-Windenergie für den mitteleuropäischen Markt.

POLITISCHE RISIKEN BLOCKIEREN WIN-WIN-LOGIK

Über die zunehmende Politisierung der Wirtschaft und ihre Folgen sprach Prof. Gabriel Felbermayr, Direktor des Österreichischen Instituts für Wirtschaftsforschung. Mehr darüber, wie politische Risiken die Win-Win-Logik der Wirtschaft beeinflussen, lesen Sie in einer Zusammenfassung seiner Keynote auf Seite 21.

WACHSTUM DURCH GUTE REGULATORIK

Wie könne man Wachstum in einem herausfordernden wirtschaftlichen Umfeld sicherstellen, so die Thematik von

FRÜHJAHRSFORUM
KEVÄTFOORUMIRegionalisierung der Weltwirtschaft
Maailmantalouden alueellistuminen
17.5.2023, Helsinki

Prof. Alexander S. Kritikos (DIW Berlin)

Prof. Alexander Kritikos vom Deutschen Institut für Wirtschaftsforschung. Es gehe besonders um Ansiedlungen von wachstumsstarken Unternehmen in möglichst vielen Regionen der EU-Länder. Die Qualität regionaler Behörden sowie einfache regulatorische Prozesse seien Schlüsselfaktoren, um diese Firmen zur Ansiedlung zu bewegen. (Lesen Sie auch das Interview mit Prof. Kritikos in FINDE 01/23.)

CHANCEN FÜR DEUTSCH-FINNISCHEN HANDEL

Nachhaltige Batterierohstoffe aus Finnland für die europäische Autoindustrie – diesen Business Case präsentierte Janne Palosaari vom finnischen Unternehmen Terrafame. Wie Finnland z. B. mit besonders klimafreundlicher Produktion von Nickelsulfat seine Chance zum Aufbau eines europäischen Batterieclusters nutzen kann, lesen Sie ausführlich auf Seite 25.

Der Trend zur E-Mobilität führe sichtbar zu neuen Lieferbeziehungen zwischen Finnland und Deutschland, so auch unser AHK-Geschäftsführer, Dr. Jan Feller. Die Regionalisierung der Weltwirtschaft nutze finnischen Unternehmen bereits jetzt: Die Materialknappheit auf dem Weltmarkt habe 2022 die finnischen Exporte von Metallprodukten nach Deutschland steigen lassen, denn Energie sei in Finnland billiger als anderswo. Finnische Hersteller konnten so bereits einen Fuß in die häufig von chinesischen Herstellern dominierten Lieferketten nach Deutschland bekommen. Mehr zum Thema auf Seite 24.

FINNISCHE STÄRKEN FÜR DIE ZUKUNFT

Die EU habe noch stärker als die USA von der Globalisierung profitiert, so der scheidende finnische Minister für Kommunikation und Verkehr, Timo Harakka, dies mache die EU verletzlich. Finnland könne Deutschland vieles bieten: Neben der gesamten Wertschöpfungskette der

Batterieproduktion und starkem Know-how in erneuerbaren Energien und Smart Grids sei vor allem die finnische 6G-Revolution zu nennen. Autonomes Fahren werde in Zukunft durch 6G zur Realität.

Beim Podiumsgespräch diskutierten der Geschäftsführer des finnischen Hafens HaminaKotka, Dr. Kimmo Naski, der Geschäftsführer des Hafens Rostock, Dr. Genot Tesch, sowie der Chef der Staatskanzlei des Landes Mecklenburg-Vorpommern, Patrick Dahlemann, über die Auswirkungen der geopolitischen Entwicklungen auf Logistik und Häfen. Ihre Analysen und Ausblicke auf Chancen für deutsch-finnischen Handel lesen Sie ab Seite 22.

RESILIENZ IN LIEFERKETTEN

Wie Sorge man für widerstandsfähige Lieferketten auch in turbulenten Zeiten, auf diese Frage bot Tom Bäckman von DB Schenker zahlreiche Antworten. Nach einer Risikoanalyse kämen Unternehmer meist zu dem Schluss, sich bei Routen, Transportarten und Partnern zu diversifizieren. Zudem sei beim Aufbau der Lieferketten vor allem Transparenz gefragt. Denn ein Informationsaustausch mit Partnern und eine gute Zusammenarbeit entlang der gesamten Lieferkette verbessere die Planbarkeit. Somit lege Transparenz auch die Basis für Resilienz. In den Krisen der letzten vier Jahre seien diejenigen Unternehmen am erfolgreichsten gewesen, die in der Lage waren, auf Veränderungen zu reagieren und sich schnell anzupassen.

EXKURSION ZUM HAFEN VON HELSINKI-VUOSAARI

Wie so häufig bildete eine Exkursion den Abschluss unseres Frühjahrsforums. Unsere Teilnehmer konnten sich im Gespräch und von der Besucher-Terrasse des Hafens von Helsinki-Vuosaari aus ein Bild vom Container- und Roll-on-Roll-off-Verkehr machen. Ein passender abschließender Programmpunkt, so die einhellige Meinung der Teilnehmer. ✕

„Slowbalization“ und politische Nullsummen-Spiele

Eine Keynote zum Frühjahrsforumsthema „Regionalisierung der Weltwirtschaft“ sprach Prof. Gabriel Felbermayr, einer der angesehensten Handelsökonomien im deutschsprachigen Raum. Felbermayr ist derzeit Direktor des Österreichischen Instituts für Wirtschaftsforschung (WIFO). Hier eine Zusammenfassung seiner Ausführungen.

Veränderungen der politischen Landschaft seien der Grund für eine teilweise Regionalisierung der Weltwirtschaft, nicht so sehr ein Nachlassen der Globalisierung selbst, so Prof. Felbermayr. Die Wirtschaft werde zunehmend politisiert und stehe häufiger vor politischen Risiken. Beziehungen zwischen großen Staaten wie den USA und China seien geprägt von gegenseitigem Misstrauen, Wirtschaftssanktionen und Handelskriegen. Wirtschaftsexperten beobachteten bereits seit Jahren, wie Wirtschaftslogik und staatliche Interessen auseinandergingen: Die Logik der Wirtschaft sei im Optimalfall eine Win-win-Situation mit gegenseitigem Nutzen – dagegen sei die Logik einer Politik der nationalen Interessen ein Nullsummenspiel mit nur einem Gewinner.

Für Entscheider in der Wirtschaft sei es wichtig zu erkennen: Politische Risiken beeinflussen ihre Entscheidungen, mit Auswirkungen auf ihre traditionelle Win-win-Logik.

ZUR LOGIK VON HANDELSKRIEGEN

Bei Handelskriegen gäbe es nur Verlierer, für die Wirtschaft seien diese also unlogisch. Aber: Die Verluste der Parteien seien unterschiedlich stark. Oft verliere ein Land mehr an Wirtschaftskraft als das andere. In einer Welt staatlicher Rivalitäten seien Handelskriege dann rational, wenn ein Land die Wirtschaft seines strategischen Rivalen schwächen wollte. Die eigene nur vorübergehende Wirtschaftsschwächung werde für den schlussendlichen Gewinn an wirtschaftlicher und politischer Macht auf sich genommen.

Die Instrumente der Wirtschaftspolitik seien in dem Fall nicht so sehr Handelsabkommen, Senkung von Zöllen oder gegenseitige Zusammenarbeit – der Fokus liege auf Sanktionen und Handelskriegen.

REAL WENIGER ABHÄNGIGKEIT VON CHINA

Die Politik frage Wirtschaftswissenschaftler häufig nach den Risiken durch Abhängigkeiten. Dabei gelte es, die

globalen Verflechtungen als Gesamtheit zu betrachten. China sei wichtig beim Warenimport in die EU. Aber es gäbe vergleichsweise wenig Dienstleistungshandel mit und wenig sogenanntes Primäreinkommen aus China. In der Gesamtbetrachtung von Waren, Dienstleistungen, Primär- und Sekundäreinkommen seien die USA wichtigster Partner der EU, an zweiter Stelle folge Großbritannien und China erst an dritter Stelle, dicht dahinter die Schweiz.

© Alexander Mueller

„STRATEGISCHE AUTONOMIE“ DER EU

Häufige politische Risiken, die die Wirtschaft ausbremsen – dies werde bereits als „Slowbalization“ betitelt. In diesem Umfeld verfolge die EU das Konzept der „open strategic autonomy“. Europa müsse sich stärken, um bei Entscheidungen und strategischen Visionen autonom zu sein. Aktuell diskutierten EU-Institutionen eine Liste neuer Instrumente, wie z.B. das europäische CO2-Grenzausgleichssystem (CBAM) oder das Instrument gegen wirtschaftliche Zwangsmaßnahmen (ACI), um mit handelspolitischen Bedrohungen durch andere Länder umzugehen. Solche EU-Initiativen seien in der Übergangsphase für Unternehmen kostspielig. Ein resilienter Umbau der institutionellen Landschaft könne Jahrzehnte dauern.

AHKs LIEFERN SUPPLY-CHAIN-INTELLIGENCE

Besondere Bedeutung für Unternehmen bekämen Informationen für z.B. intelligente Lieferketten. Die Auslandshandelskammern seien mit ihren akkuraten Informationen entscheidender Impulsgeber für diese Supply-Chain-Intelligence. ✕

„Das nordische Energiepotenzial sollte Deutschland nutzen“

Auszüge des Podiumsgesprächs beim Frühjahrforum „Regionalisierung der Weltwirtschaft“ (17.05.23) mit Dr. Kimmo Naski, CEO Port of HaminaKotka und Vorsitzender des AHK-Verkehrsausschusses, Dr. Gernot Tesch, CEO Port of Rostock, sowie Patrick Dahlemann, Chef der Staatskanzlei des Landes Mecklenburg-Vorpommern. Das Gespräch moderierte Dr. Jan Feller, Geschäftsführer AHK Finnland.

Erkennen Sie bereits eine Regionalisierung der Weltwirtschaft, sei es in neuen Warenströmen oder Logistikrouten?

Dr. Kimmo Naski: An unserem Port of HaminaKotka haben sich russische Waren seit letztem Jahr deutlich reduziert – doch es gibt neue Güterzuflüsse. Was zuvor an russischen Waren per Bahn oder LKW nach Finnland kam, importiert Finnland seit Beginn der Sanktionen aus anderen Ländern – nun meist per Schiff, d.h. der Hafenverkehr hat zugenommen, viel Holz und Forstwirtschaft, aber auch Produkte der Batterieindustrie. Unsere Portfolios sind auf Rekordniveau.

Dr. Gernot Tesch: Der russische Krieg gegen die Ukraine hat das Umschlagsbild in Rostock ebenfalls sehr verändert. Kurzfristig profitieren wir sogar in Teilbereichen: Trockene Massengüter, die früher aus Russland kamen, werden nun aus anderen Regionen der Welt nach Rostock gebracht. Und wir liefern z. B. Kohle nach Polen, die vorher aus der Ukraine und Russland kam. Wir importieren verstärkt flüssige Massengüter: Bei uns anlandendes Rohöl geht über eine Pipeline zu einer Raffinerie in unserem Hinterland – das ersetzt die Lieferung über die Druschba-Pipeline durch Belarus und Polen.

Ansonsten sehen wir die Regionalisierungseffekte erst in begrenztem Umfang. Eine völlige Abkehr von der Globalisierung ist keineswegs im europäischen Interesse, sondern eher eine Politik der Risikominimierung. Es bestehen durchaus Chancen, besonders kritische Produkte zurück nach oder vor die Tore von Europa zu holen, z.B. um Lieferrisiken zu verringern. Finnland etwa ist durch günstige Energiepreise ein interessanter Produktionsstandort – wir sehen da große Potenziale.

Patrick Dahlemann: Die „Zeitenwende“ erfordert jetzt die richtigen Entscheidungen. Das, was an Verlagerungsbewegung passiert, mündet im Idealfall in konkrete Investitionen und Ansiedlungen bei uns. Wir als Landesregierung Mecklenburg-Vorpommern streben eine intensivere Zusammenarbeit mit Finnland an und haben bereits gute Investorengespräche geführt. Für alle Unternehmen, die sich derzeit Gedanken machen, wie sie eine CO₂-freie Pro-

duktion gestalten, z.B. im metallverarbeitenden Gewerbe, sind wir als Land der erneuerbaren Energien der beste Standort.

Welche Chancen und Herausforderungen sehen Sie für den deutsch-finnischen Handel?

K. N.: Wir sollten uns daran erinnern, dass Deutschland wirtschaftlich gesehen das europäische Zugpferd ist. Die deutsche Wirtschaft ist für Finnland sehr bedeutend und auch für viele andere europäische Länder. Die deutsch-finnischen Beziehungen sind wirklich ausgezeichnet, das kann ich aus meiner jahrzehntelangen Erfahrung bestätigen, auch als Vorsitzender des Verkehrsausschusses der Deutsch-Finnischen Handelskammer.

G. T.: Die deutsche Wirtschaft ist neben der Eigenproduktion zukünftig auf den Import großer Mengen grüner Energie angewiesen – und die nordischen Länder produzieren Überschüsse an grüner Energie. Das Energiepotenzial in Europas Norden sollten wir im Blick haben. Norwegen,

Schweden und Finnland haben sich stets als verlässliche Partner erwiesen. Aus finnischer Sicht wäre es klug, nicht nur die Energie, sondern aus dieser Energie hergestellte nachhaltige Produkte zu liefern. Wir in Deutschland benötigen z.B. grünen Stahl oder Batteriekomponenten, um die Endproduktion in Deutschland zu halten. Im Gegenzug können wir Ingenieurexpertise oder auch industrielle Komponenten für Windkraftanlagen und die Wasserstoff-erzeugung liefern. Das wäre eine Win-Win-Situation und natürlich sehr attraktiv für die Häfen.

P. D.: Wir wollen den Austausch der Wertschöpfung zwischen unseren beiden Ländern und sehen große Chancen – z.B. sind im Bereich Erneuerbare Energien in den letzten 15 Jahren über 20.000 Arbeitsplätze bei uns entstanden. Die weltweit größten Rotor-Naben in fast jedem Offshore-Windrad der Welt kommen aus Mecklenburg-Vorpommern. Diese Rotor-Naben werden am besten auf dem Wasser transportiert. Sie sehen: Dort können unsere beiden Länder hervorragend kooperieren. ✕

Ein Hafen vieler Möglichkeiten

Der Hafen HaminaKotka ist ein Seehafen, der Industrie und Handel auf vielseitige Weise bedient. Der größte Hafen Finnlands ist ein wichtiger Verkehrsknotenpunkt in Europa und im Ostseeraum.

Willkommen im Hafen HaminaKotka!

haminakotka.com

Regionalisierung der Weltwirtschaft – Chancen für den deutsch-finnischen Handel

In den finnischen Außenhandelszahlen des Jahres 2022 finden sich verschiedene Anzeichen für eine Regionalisierung der Wirtschaft zugunsten Finnlands. Die Pandemie, die Logistikkrise und der Krieg in der Ukraine haben kurzfristig zu neuen Warenströmen und Änderungen in den Lieferketten geführt. Einiges spricht dafür, dass Finnland in bestimmten Sektoren auch in Zukunft profitieren könnte.

DR. JAN FELLER,
GESCHÄFTSFÜHRER
AHK FINNLAND

Das Jahr 2022 war geprägt von Materialknappheit in vielen Lieferketten. Die finnischen Außenhandelszahlen 2022 zeigen steigende Metall-Exporte aus Finnland nach Deutschland – ein erstes Anzeichen dafür, dass energieintensive Industrieprodukte wie Metalle aus Finnland in Deutschland wettbewerbsfähiger werden. Denn Finnland hatte 2022 den zweitniedrigsten Energiepreis in der EU und konnte energieintensive Produkte günstiger als viele andere EU-Länder produzieren.

STEIGENDE EXPORTE – AUCH INFLATIONSBEREINIGT IN TONNEN

Die energiepreisbedingte Inflation zeigt deutlich ihre Spuren in den Zahlen in Euro – daher betrachten wir die finnischen Exporte nach Deutschland auch in Tonnen.

NEUE LIEFERKETTEN AM BEISPIEL AUTOINDUSTRIE

Den größten Anstieg bei den Exporten verzeichnen wiederaufladbare Batterien. Zugleich gingen die Exportwerte in Euro bei Kraftfahrzeugen deutlich zurück (1,9 Mrd. Euro, -26 %). Hinter diesen Entwicklungen stehen Veränderungen in Produktion und Strategie bei Valmet Automotive, übrigens eines unserer Mitgliedsunternehmen.

Durch den finnische Auftragshersteller war Finnland bis 2022 eines der wenigen Länder, das mehr deutsche Autos exportierte als importierte: Valmet Automotive produzierte in Uusikaupunki rund 100.000 Mercedes-Benz pro Jahr. 2022 folgte ein Wechsel der Modellreihe – nun wird ein sehr hochwertiges Modell mit weniger Exportvolumen produziert. Zudem hat das Unternehmen sich strategisch auf den Trend zum E-Auto ausgerichtet, hat in Finnland in mehrere Fabriken für Elektrobatterien investiert und diesen Sommer eine weitere Batteriefabrik in Baden-Württemberg eröffnet.

DEUTSCHE HERAUSFORDERUNGEN SIND FINNISCHE POTENZIALE

Die Transformation in vielen Branchen wirkt also auch als ein Treiber für Investments in beide Richtungen.

Zur digitalen grünen Wende kommt in Deutschland eine weitere Herausforderung durch den Stopp der russischen Gaslieferungen. Besonders energieintensive Industrien wie die Chemieindustrie suchen nach Lösungen für ihre Geschäftsmodelle, die auch auf günstiger Energie und auf günstiger Gasversorgung basieren.

Der Standort Finnland hat bei deutschen Unternehmen bereits einen guten Ruf: Bayer beschäftigt in Finnland über 1.000 Mitarbeiter. BASF baut hier eine Batteriematerialfabrik. Der Energieerzeuger RWE, ebenfalls AHK-Mitglied, hat vor kurzem eine finnische Tochtergesellschaft gegründet, um Offshore-Windkraft zu entwickeln. Und das Unternehmen CPC Germania hat Anfang 2023 eine 450-Millionen-Investition bekanntgegeben – in einen finnischen Produktionsstandort für grüne Energie, zunächst Methan und dann Wasserstoff. x

Finnisches Exportgut nach Deutschland	Exportwert 2021 in Mio. €	Exportwert 2022 in Mio. €	Differenz des Eurowerts	Differenz in Tonnen
Anorganische Chemikalien	53	75	+ 41 %	+ 13,3 %
Eisen- und Stahlbauprodukte	13	15	+ 15 %	+ 21 %
Spezialmaschinen	293	359	+ 22 %	+ 12 %
Transformatoren	117	161	+ 37 %	+ 27 %
Wiederaufladbare Batterien	289	447	+ 54 %	+ 54 %

Nah und nachhaltig: Europäische Batterierohstoffe aus Finnland

© Terrafame

GASTAUTOR:
JANNE PALOSAARI,
CCO TERRAFAME

Straßenverkehr verursacht etwa ein Viertel der CO₂-Emissionen in Europa. Den Verkehr zu elektrifizieren, führt zur wirksamen Senkung der Emissionen – dies begründet den Trend zu mehr Elektroautos. Aktuell dominieren chinesische Akteure die Verarbeitung der Batterierohstoffe sowie die Produktionsketten von Elektroautos. Doch in Europa gibt es Chancen für neue Wertschöpfungsketten.

NEUE BRANCHENMÖGLICHKEITEN

Der Markt für Lithium-Ionen-Batterien für Elektroautos ist noch recht neu. Europäische Autohersteller haben erheblich in die Technologieentwicklung und Produktion von Elektroautos investiert, auch wegen der Subventionen für E-Autos in China. Die Corona-Pandemie und die darauffolgende Logistikkrise brachte die Autoindustrie dazu, auch über die Versorgungssicherheit der lange Wertschöpfungsketten nachzudenken.

Unabhängig davon, wo die Rohstoffe gefördert werden: Die europäischen Wertschöpfungsketten sollten eine nachhaltige Entwicklung sowie Transparenz und Rückverfolgbarkeit der Produktionskette als Grundlage haben.

FINNLAND HAT CHANCE ZUM AUFBAU EINES BATTERIECLUSTERS

In Finnland sind Rohstoffindustrie, Metallverarbeitung und Herstellung von Spezialchemikalien seit langem ein bedeutender Teil der Auslandsexporte. Traditionell wird die finnische Produktion gezielt auf den Weltmarkt exportiert. Neu ist nun, dass die EU-Mitgliedschaft einen erheblichen Wettbewerbsvorteil verschaffen kann. Die Batterieindustrie bietet ganz Finn-

land eine bedeutende Chance zum Aufbau eines neuen Exportindustrie- und Batterieclusters.

TERRAFAME BIETET SAUBERE UND VERKÜRZTE WERTSCHÖPFUNGSKETTE

Obwohl sich die Produktion von Elektroautos und Batterien derzeit auf China konzentriert, ist das finnische Batteriechemieunternehmen Terrafame an der Schaffung einer neuen Industrie in Europa beteiligt und hat bereits die Zusammenarbeit mit zwei großen in Europa tätigen Autoherstel-

© Terrafame

lern zum Aufbau europäischer Lieferketten und Produktionskapazitäten bekannt gegeben. Zudem hat

Terrafame ein Projekt veröffentlicht, das die zukünftige Erweiterung der Rohstoffbasis mit Materialien aus dem Batterierecycling untersucht. Der Produktionsprozess des Unternehmens ist vom Rohstoffabbau bis zur Batteriechemie in einem einzigen Industriegebiet in Nordfinnland angesiedelt. Das bietet Kunden die Sicherheit, dass sie vollständig rückverfolgbare Nickel- und Kobaltsulfatprodukte erhalten. Zum Vergleich: Die bei anderen Herstellern von Batteriechemikalien bisher übliche Wertschöpfungskette siedelt verschiedene Prozessschritte wie Rohstoffabbau im Bergwerk, Anreicherung, Verhüttung und Raffinerie getrennt voneinander an, oft sogar auf verschiedenen Kontinenten.

Der Vorteil von Terrafame in diesem Wettbewerb ist ein Produktionsprozess, der Biolaugung nutzt und dessen CO₂-Fußabdruck im Vergleich zu anderen Nickelproduzenten weltweit der niedrigste ist. Bioleaching benötigt etwa 90 % weniger Energie als herkömmliche Methoden, z.B. auf Basis von Schäumen. Dadurch ist der CO₂-Fußabdruck des vom Unternehmen produzierten Nickelsulfats um 60 % niedriger als der Branchendurchschnitt. x

Finnlands neue Regierung nimmt Arbeit auf

Firmen sollen entlastet und Investitionen aus dem Ausland schneller bearbeitet werden. Die Einwanderungsbedingungen werden verschärft.

AUTOR: NIKLAS BECKER, GTAI

Finnland hat eine neue Regierung. Petteri Orpo wurde am 20. Juni 2023 von Präsident Sauli Niinistö zum Ministerpräsidenten ernannt. Der neue Regierungschef gehört der liberalkonservativen Nationalen Sammlungspartei (Kokoomus) an. Zur Koalition zählen zudem die rechtspopulistischen Basisfinnen (Perussuomalaiset), die Schwedische Volkspartei (Suomen ruotsalainen kansanpuolue) und die Finnischen Christdemokraten (Suomen Kristillisdemokraatit). Eine erste Veränderung in den Reihen der Minister gab es bereits am 30. Juni 2023. Wirtschaftsminister Vilhelm Junnila (Basisfinnen) erklärte seinen Rücktritt. Vorausgegangen waren Presseberichte über rechtsextreme Äußerungen Junnilas in der Vergangenheit.

GETEILTE MEINUNGEN ZU NEUEM REGIERUNGSPROGRAMM

Nach Einschätzung des Forschungsinstituts ETLA enthält das fast 250 Seiten lange Regierungsprogramm die richtigen Maßnahmen. „Die Schwachstellen in der finnischen Wirtschaft und auf dem Arbeitsmarkt sind erkannt worden, und die Aufmerksamkeit wird nun auf die richtigen Dinge gelenkt“, kommentiert der Geschäftsführer Aki Kangasharju gegenüber

der Wirtschaftszeitung Kauppalehti. Kritik kommt vom Dachverband der finnischen Gewerkschaften SAK: Das Regierungsprogramm „enthält für Arbeitnehmer sehr wenig Positives“.

Ein erklärtes Ziel der neuen finnischen Regierung ist es, den Verwaltungsaufwand für die Firmen im Land zu verringern. Auch will sie sich für eine Vermeidung von Arbeitskämpfen stark machen. Für die Kündigung wird laut Regierungsprogramm künftig ein „sachlicher Grund“ für die Kündigung eines Arbeitsverhältnisses ausreichen. Die Ansiedelung ausländischer Investitionsprojekte will die neue Regierung durch ein sogenanntes One-Stop-Shop-Modell vereinfachen.

ARBEITSMARKTMASSNAHMEN SOLLEN HAUSHALT ENTLASTEN

Großes Thema im Vorfeld der Parlamentswahlen waren die finnischen Staatsfinanzen. Der Internationale Währungsfonds (IWF) hatte neben weiteren Institutionen angemahnt, dass Finnland seinen Haushalt mittelfristig erheblich konsolidieren muss. Die Schuldenquote des nordischen Landes war in den vergangenen Jahren schrittweise gestiegen. Orpos Regierung will den „Verschuldungstrend“ umkehren und die öffentlichen

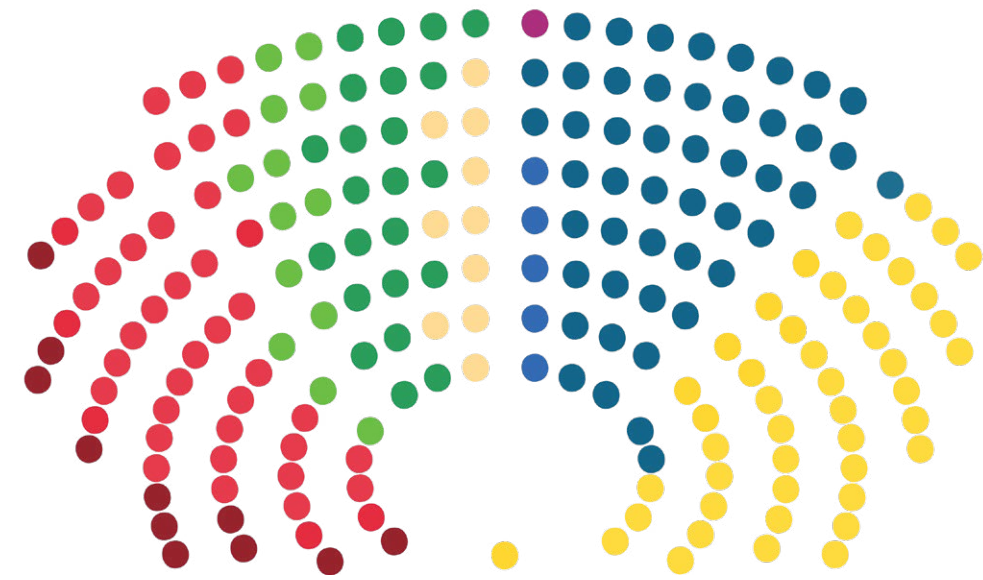
Finanzen bis 2027 um einen Nettobetrag von 6 Milliarden Euro entlasten.

Helfen soll dabei eine höhere Beschäftigung. 100.000 zusätzliche Erwerbstätige sollen den Staatshaushalt um 2 Milliarden Euro entlasten. Langfristiges Ziel ist eine Beschäftigungsquote von 80 Prozent. 2022 waren es 73,8 Prozent. Um das zu erreichen, sieht das Regierungsprogramm den Abbau von „Anreizfallen am Arbeitsmarkt“ vor. Beispielsweise sollen die Sozialleistungen für Erwerbslose gekürzt werden.

NEUE VORGABEN FÜR EINWANDERUNG

Großes Streitthema bei den Koalitionsverhandlungen war das Thema Einwanderung. In Finnland herrscht ein großer Fachkräftemangel. Um diesem entgegenzuwirken, ist Finnland Experten zufolge auf die Anwerbung von ausländischen Arbeitnehmern angewiesen. Laut ETLA muss sich die Einwanderung nach Finnland verdreifachen, um den Geburtenrückgang und Arbeitskräfteschwund auszugleichen. Im Wahlkampf hatten sich abgesehen von den Basisfinnen alle Parteien für eine Zuwanderung von ausländischen Fachkräften ausgesprochen.

Das neue Regierungsprogramm sieht eine Anhebung der Einkom-

SITZVERTEILUNG IM NEUEN FINNISCHEN PARLAMENT MIT ZAHL DER MANDATE UND VERÄNDERUNG ZUR WAHL 2019

● Nationale Sammlungspartei (Kokoomus): 48 (+10)	● Linksbündnis (Vasemmistoliitto): 11 (-5)
● Basisfinnen (Perussuomalaiset): 46 (+7)	● Schwedische Volkspartei (SFP): 9 (0)
● Sozialdemokraten (SDP): 43 (+3)	plus ein Vertreter für Åland: 1
● Zentrumsparter (Keskusta): 23 (-8)	● Christdemokraten (KD): 5 (0)
● Die Grünen (Vihreät): 13 (-7)	● Movement Now (Liike Nyt): 1 (+1)

mensgrenze für Aufenthaltserlaubnisse zur Beschäftigung vor. Derzeit müssen im Ausland lebende Personen einen finnischen Arbeitsvertrag mit einem monatlichen Bruttogehalt von mindestens 1.331 Euro vorweisen, um einen entsprechenden Aufenthaltstitel zu erhalten. Die Orpo-Regierung will diese Grenze auf 1.600 Euro anheben. Zudem sollen ausländische Arbeitnehmer Finnland verlassen, wenn das Beschäftigungsverhältnis endet und binnen von drei Monaten keine neue Beschäftigung gefunden wird. Das Regierungsprogramm sieht außerdem vor, die Bearbeitungszeit von Aufenthalts-

erlaubnissen zur Beschäftigung auf maximal einen Monat zu verkürzen.

NEUE ENERGIE- UND KLIMASTRATEGIE ANGEKÜNDIGT

Die Vorgängerregierung hatte 2022 das sogenannte Klimagesetz beschlossen. Dieses sieht vor, dass Finnland bis 2035 CO₂-neutral wird. Die Orpo-Regierung unterstreicht in ihrem Programm, dass Finnland den Zielen dieses Gesetzes verpflichtet ist. Es ist jedoch auch zu lesen, dass die Ausarbeitung einer neuen Energie- und Klimastrategie vorgesehen ist. In diesem Zusammenhang soll die Stra-

tegie der CO₂-Neutralität überprüft werden. Finnland soll ein wichtiger Akteur in der Wasserstoffwirtschaft und ein attraktiver Standort für Projekte im Bereich der Weiterverarbeitung von Wasserstoff werden.

Besonders interessant für Unternehmen ist das geplante Investitionsprogramm der neuen Regierung. Dieses sieht eine einmalige Investitionssumme von 4 Milliarden Euro vor. Die Mittel sollen beispielsweise in die Gebäudesanierung sowie in Infrastrukturprojekte fließen. Finanziert werden soll das Programm durch den Verkauf von Staatseigentum. ×

Arztbesuch per Video – aber sicher

Unser Deutsch-Finnisches Businessforum zum Thema „Cybersecurity“ findet am 28.9. in Rostock statt. Das Forum bildet Jahr für Jahr eine Plattform für Ideen- und Innovationsaustausch. Wir haben im Vorfeld zwei Experten zum Thema interviewt, darunter Jan Zeggel, CEO der arztkonsultation ak GmbH.

arztkonsultation entwickelt Softwarelösungen für sichere Videokommunikation im Gesundheitswesen und ist der führende unabhängige Videosprechstunden-Anbieter in Deutschland. Das Familienunternehmen leistet seit 2014 Pionierarbeit in der Telemedizin.

© arztkonsultation

Herr Zeggel, Ihr Unternehmen arztkonsultation ak GmbH ist Deutschlands erster und zertifizierter Anbieter für Videosprechstunden für Arztpraxen und Kliniken. Was erwarten Kunden und Patienten in puncto Cybersicherheit?

Unsere Videosprechstundenlösung muss eine größtmögliche Sicherheit bieten, denn Gesundheitsinformationen sind besonders sensible Daten. Unsere Kunden und vor allem Patientinnen und Patienten erwarten, dass ein Gespräch per Videosprechstunde genauso vertraulich ist wie ein Gespräch vor Ort in der Praxis. Dieser Erwartung müssen wir gerecht werden. Deshalb wird unsere Software von externen Experten regelmäßig

auditiert und die Einhaltung höchster Sicherheitsanforderungen geprüft. Nur dann erhält sie die notwendige Zertifizierung, die in Deutschland die Voraussetzung dafür ist, dass Ärztinnen und Ärzte Leistungen mit unserer Software über die Krankenkassen abrechnen können. Die technisch erfassten Daten werden ausschließlich in Europa verarbeitet.

Sie sorgen für Ende-zu-Ende-Verschlüsselung und Datenschutz nach DSGVO-Verordnung. Worauf achten Sie noch, um sich und die Kunden gegen Cyberangriffe zu schützen?

Unsere Zertifizierung muss in regelmäßigen Abständen erneuert werden. Dabei werden auch unsere

Sicherheitsmaßnahmen gegen Cyberangriffe regelmäßig überprüft. Das geschieht durch sogenannte Penetrationstests, bei denen die Prüfstelle einen Cyberangriff simuliert. Damit eine Software vor Angriffen geschützt ist, muss sie von Anfang an darauf ausgerichtet sein, ein maximales Sicherheitsniveau zu bieten. Wer sich erst im weiteren Verlauf der Softwareentwicklung Gedanken über die Daten- und IT-Sicherheit macht, wird scheitern. Deshalb investieren wir gerade bei der Produktentwicklung besonders viele Ressourcen in die Gewährleistung der Sicherheit. „Privacy by Design“ und „Datensparsamkeit“ sind wesentliche Prinzipien in unserer Entwicklung,

Welches sind die wichtigsten Regeln, die KMUs beherzigen sollten?

Cyberangriffe sind eine ständige Bedrohung, die zukünftig noch zunehmen wird. Auch KMUs müssen sich intensiv mit dem Themen Datenschutz und IT-Sicherheit beschäftigen, denn bei erfolgreichen Cyberangriffen kann es schnell an die wirtschaftliche Substanz gehen. Das ist in erster Linie die Aufgabe der Geschäftsführung.

Unsere Empfehlung ist, sich regelmäßig zu diesen Themen zu informieren und sich externe Unterstützung zu holen. Eine Festanstellung von Experten ist kostenintensiv und für viele KMUs nicht zu stemmen. Bei arztkonsultation werden wir z. B. durch einen externen Datenschutzbeauftragten begleitet und unabhängig beraten. Regelmäßige Audits sorgen dafür, dass wir auch bei regulatorischen Änderungen stets konform aufgestellt sind.

Ebenfalls wichtig: Sensibilisierungen und Schulungen unserer Mitarbeiter*innen, denn häufig werden Cyberangriffe über deren E-Mail-Konten initiiert. ✕

Cybersicherheit betrifft alles und jeden

Daten gewinnen immer mehr an Bedeutung – in Betriebsabläufen, Geschäftsmodellen und Produkten. Damit steigen auch die Anforderungen an die Datensicherheit. Wie stellen Unternehmen sicher, dass wichtige Daten nicht nach außen gelangen – sei es über ans System angeschlossene Geräte oder über Datenübertragungsnetze, die z.B. bei autonomen Fahrzeugen genutzt werden?

Wir haben einen weiteren Sprecher unseres Deutsch-Finnischen Businessforums zum Thema „Cybersecurity“, Markus Jakobsson, CBO beim finnischen Unternehmen Unikie, vorab interviewt.

In einer immer digitaleren Welt gewinnt Cybersicherheit mehr und mehr Bedeutung. Wie können Unternehmen dieser Herausforderung begegnen?

Mit der zunehmenden Intelligenz und Autonomie unserer Systeme wird unsere Gesellschaft in Zukunft zwar enorme Produktivitätssprünge machen können, aber ohne von Anfang an solide aufgebaute Informationssicherheit wäre es ein Fehler, sich auf diese Lösungen zu verlassen. Deshalb ist es notwendig, in Datensicherheit und eingebettete Softwareentwicklung zu investieren.

Wir setzen alles daran, dieser Notwendigkeit zu begegnen, indem wir sichere Softwarelösungen für Geräte wie Telefone, Fahrzeuge und Drohnen entwickeln. Wir beschäftigen Hunderte von Software-Sicherheitsexperten und haben unsere Sicherheitsexpertise auch aktiv durch die Teilnahme an internationalen Forschungsprojekten aufgebaut.

Beispielsweise erforschen wir im laufenden Projekt GenerIoT ITEA gemeinsam mit großen deutschen Unternehmen u. a. Plattformen für Informationssicherheit und Update-Lösungen für IoT-Geräte.

Welche Cybersecurity-Risiken bestehen z.B. bei autonomen Fahrzeugen – und welche Lösungswege gibt es?

Autonome Fahrzeuge – also immer intelligentere Autos, Roboter, Geländefahrzeuge und Bagger, bei denen die Steuergeräte elektrifiziert und deren Steuerung digitalisiert ist – enthalten sehr viele Steuergeräte und Informationssysteme, die untereinander sowie mit externen Akteuren kommunizieren und von unterschiedlichen Herstellern stammen. Schon ein einziges schwaches Glied in dieser Kette kann die Sicherheit des gesamten Systems gefährden.

Die Digitalisierung von Fahrzeugen ermöglicht Nutzern neue Funktionen, zum Beispiel Fernverriegelung, Fernstart, Fernalarm, Standortdaten und qualitativ hochwertige Fernüberwachung – schafft aber gleichzeitig neue potenzielle Schwachstellen in der Informationssicherheit des Systems. Ein schlecht konzipiertes

System ermöglicht einen Angriff auf kritische Teile, beispielsweise durch eine Schwachstelle in der Anwendungsumgebung des Infotainment-systems des Fahrzeugs, der Internetverbindung oder dem Diagnose-Port.

Eine gut geplante, umfassende Informationssicherheitsarchitektur und fahrzeugspezifische Zertifikate, die während der Herstellungsphase installiert werden, sowie Verschlüsselungen für verschiedene Systeme ermöglichen eine Gesamtheit, bei der es trotz eines Angriffs auf einen Teil des Systems nicht möglich ist, die anderen Systeme des Fahrzeugs mit anzugreifen. ✕

© Unikie

Fachveranstaltung: Batterieindustrie in Finnland

Vorankündigung: Deutsch-finnische Fachkonferenz, 15.11.23, Helsinki

FINNLAND IST wohl eines der wenigen Länder der Welt, das die gesamte Batterie-Wertschöpfungskette abbildet: Von der Gewinnung der Mineralien, Umwandlung von Batteriemineralien in Chemikalien, Batterietechnologien und -dienstleistungen bis hin zum Recycling. Daher spielt Finnland eine wichtige Rolle bei der weltweiten Umstellung zur Elektrifizierung der Verkehrssektors.

Die Voraussetzungen für die finnische Batterieindustrie sind sehr gut. Neben einer starken Industrie verfügt Finnland über alle wichtigen Rohstoffe, die bei der Herstellung von Lithium-Ionen-Batterien benötigt werden. Finnland hat sich zum Ziel gesetzt, bis 2035 CO₂-neutral zu sein. Daher wird bereits seit geraumer Zeit in nachhaltige Lösungen investiert. Bis 2030 sollen z.B. eine

Million E-Autos auf Finnlands Straßen unterwegs sein.

DEUTSCHE BATTERIE-EXPERTEN IN FINNLAND

Vom 14.–17.11.2023 organisieren wir als AHK Finnland im Auftrag des Bundesministeriums für Wirtschaft und Klimaschutz eine Geschäftsanhaltungsreise nach Finnland. Am 15.11. veranstalten wir eine Fachkonferenz, um deutsche und finnische Marktteilnehmer zu Expertengesprächen zusammen zu bringen. Eine Anmeldung zu der Veranstaltung wird ab Oktober möglich sein. ✕

Claudia Koistinen
claudia.koistinen@dfhk.fi
+358 50 461 8665

DIE TEILNEHMENDEN
DEUTSCHEN UNTERNEHMEN

cylib GmbH
GS.net GmbH & Co KG
Hecht Technologie GmbH
Hosokawa Alpine AG
Kuka Systems GmbH
LIBCycle GmbH
NETZSCH-Gerätebau GmbH
Nickelhütte Aue GmbH
Raylase GmbH
Sonplas GmbH

Supported by:
Federal Ministry
for Economic Affairs
and Climate Action
on the basis of a decision
by the German Bundestag

MITTELSTAND
GLOBAL
MARKTERSCHLIEßUNGS-
PROGRAMM FÜR KMU

Finnische Wasserstoff-Experten in Sachsen und Sachsen-Anhalt

GTAI-Delegationsreise „Grüner Wasserstoff & Intelligente Energie“ | 4.–7.9.2023

GESCHÄFTSMODELLE ENTLANG der Wertschöpfungskette intelligenter Energieerzeugung zu erkunden mit Schwerpunkt auf grünem Wasserstoff – mit diesem Ziel besuchten 18 Unternehmen aus vier nordischen Ländern, darunter eine große Delegation aus Finnland, vier Tage lang die deutschen Bundesländer Sachsen-Anhalt und Sachsen.

Die neun finnischen, vier schwedischen, vier norwegischen und zwei dänischen Unternehmen erhielten Briefings zur Marktentwicklung in Deutschland, besuchten Unter-

nehmen, Industrieparks und Forschungseinrichtungen und trafen Branchenexperten bei Networking-Events. Ebenso wurden individuelle B2B-Meetings für die Teilnehmer organisiert. Die Reise war Teil des GTAI-Programms zur Internationalisierung von Regionen im Strukturwandel (ISW).

Sehr positives Feedback erreichte uns zu dieser GTAI-Delegationsreise. Die physischen Treffen vor Ort ermöglichten produktive Erkenntnisse. Die große Vielfalt an deutschen Experten aus verschiedenen Unterneh-

men und Organisationen auf dieser Reise treffen zu können, bot den teilnehmenden nordischen Unternehmen nicht nur einen Marktüberblick, sondern auch potenzielle Partnerschaften in Deutschland. ✕

Christina Zänker
christina.zanker@dfhk.fi
+358 50 307 3254

GTAI GERMANY
TRADE & INVEST

Valmet übernimmt Bereich Prozessgaschromatographie von Siemens AG

Valmet hat eine Vereinbarung zur Übernahme des Geschäftsfeldes Prozessgaschromatographie der **Siemens AG** geschlossen. Der Wert der Akquisition beträgt 102,5 Mio. Euro. Die Übernahme wird voraussichtlich frühestens am 1. April 2024 abgeschlossen sein. ✕

© Valmet

Finnisches Automatisierungsunternehmen investiert nahe Hamburg

Der finnische Automatisierungsspezialist **K. Hartwall** investiert nahe Hamburg in ein neues Werk. Im **Technologie- und Innovationspark (TIP) Buchholz** in der Nordheide soll ein neues Werk für die Produktentwicklung und Produktion der Automatisierungssparte, einschließlich fahrerlose Transportsysteme, sowie Büroflächen für Verwaltung und Vertrieb entstehen. Die Fertigstellung soll 2025 erfolgen. ✕

Solarthermie: Finnisches Unternehmen mit Großauftrag aus Deutschland

Das finnische Unternehmen **Meriaura Energy Ltd - Savosolar**, Tochtergesellschaft der Meriaura Group Oyj, hat mit der **Bauer Holzenergie GmbH u. Co. KG** einen Vertrag über die Lieferung einer schlüsselfertigen solarthermischen Anlage in Bad Rappenau, Baden-Württemberg, unterzeichnet. Die Solarthermieanlage soll Wärme für ein erweitertes Fernwärmenetz liefern. ✕

BMW Group nutzt finnischen Renewable Diesel

Bei der **BMW Group** ist ein Pilotprojekt angelaufen, das den erneuerbaren Dieselmotorenstoff HVO100 des finnischen Unternehmens **Neste** nutzt. Die Trucks, die derzeit für die BMW Group mit Neste MY Renewable Diesel unterwegs sind, verwenden einen Kraftstoff, der zu 100 Prozent aus erneuerbaren Rohstoffen wie gebrauchtem Speiseöl hergestellt wird. Im Vergleich zu herkömmlichem Dieselmotorenstoff kann dieser erneuerbare Kraftstoff eine CO₂-Reduzierung von bis zu 90 Prozent („Well to Wheel“) ermöglichen. ✕

© SunCoal Industries

UPM Biochemicals übernimmt SunCoal Industries

Die finnische **UPM Biochemicals Oy** hat die SunCoal Industries GmbH übernommen. **SunCoal Industries** hat eine weltweit patentierte Technologie zur hydrothermalen Behandlung entwickelt und an UPM für die Herstellung holzbasierter Funktionsfüllstoffe lizenziert. Die Übernahme ermöglicht UPM, die Rolle als führender Anbieter von nachhaltigen, erneuerbaren funktionellen Füllstoffen für den Gummi- und Kunststoffmarkt zu stärken. ✕

Valmet Automotive eröffnet erstes Batteriewerk in Deutschland

Das finnische Unternehmen **Valmet Automotive** feierte bereits Ende Juni die Eröffnung seines ersten Werks für die Produktion von Batteriesystemen in Deutschland. Nach einer zweijährigen Umbauphase werden bereits seit Februar 2023 am Standort Batteriesysteme für die Elektromobilität produziert. Den Auftakt bildete eine Kleinserienfertigung von Modulen, Packs und dem Batteriemanagementsystem (BMS) für die Plug-in-Hybrid-Variante (PHEV) einer exklusiven Sportwagenmarke. Zudem wurde bereits eine weitere Produktionsanlage für den ersten Großauftrag für einen weiteren Kunden installiert. ✕

Grüner Stahl: Outokumpu kooperiert mit thyssenkrupp Materials Processing Europe und Boysen Group

Das finnische Unternehmen **Outokumpu** geht eine Kooperation mit **thyssenkrupp Materials Processing Europe** als Service-Center für Stahl- und Aluminium und dem deutschen Spezialisten für Abgas-technik **Boysen Group** ein. Ziel der Kooperation ist es, der Automobilindustrie rostfreien Stahl mit sehr niedrigen Emissionswerten anzubieten. Laut Pressemitteilung ist Circle Green von Outokumpu der nachhaltigste Edelstahl der Welt, mit einem Kohlenstoff-Fußabdruck, der bis zu 92 % unter dem Branchendurchschnitt liegt. ✕

© Getty Images

Fortum plant Batterie-Recycling-Werk in Thüringen

Fortum Battery Recycling prüft derzeit die Möglichkeit, im Industriegebiet von Artern in Thüringen eine Produktionsanlage für nachhaltige sekundäre Batteriematerialien zu errichten. Laut Pressemitteilung wird die Anlage der zweite Standort von Fortum Battery Recycling in Deutschland sein. Fortums Wachstumspläne für Zentral-europa sollen nach Unternehmensangaben dazu beitragen, die steigende Nachfrage der Batteriehersteller nach sekundären Batteriematerialien zu decken. ✕

DB Schenker investiert in neues Verteilzentrum nahe Helsinki-Vantaa-Airport

DB Schenker hat Anfang Juni sein neues 25.600 Quadratmeter großes „Nurmijärvi Distribution Center“ (NDC) eröffnet. Der finnische Ort Nurmijärvi liegt rund 30 Kilometer nördlich des größten finnischen Flughafens Helsinki-Vantaa. Auf einem benachbarten Gelände verfügt das Unternehmen bereits über ein Lager von fast gleicher Größe, das auf die Lagerung von Chemikalien spezialisiert ist. ✕

Mehr Maschinen, weniger Kraftfahrzeuge

Deutsch-finnischer Handel im ersten Halbjahr 2023

Die vorläufigen Zahlen für den Monat Juni der Außenhandelsstatistik des finnischen Zolls ermöglichen eine vorläufige Halbjahresbilanz für den deutsch-finnischen Handel.

Finnland exportiert am meisten nach Deutschland

Deutschland als größte Volkswirtschaft in Europa ist für Finnland weiterhin einer der wichtigsten Handelspartner. Im ersten Halbjahr 2023 ist Deutschland Finnlands wichtigstes Exportziel, der Wert der finnischen Warenexporte nach Deutschland betrug 4,1 Mrd. Euro. Dies bedeutet einen Rückgang im Vergleich zum Vorjahrzeitraum um 16,3 %.

Auch die Exporte in das zweitwichtigste Exportland der Finnen, Schweden, gingen zurück (-9 %, rund 4 Mrd. Euro). Auch bei den Importen aus Schweden gab es einen deutlichen Rückgang (-10,3%, 6,5 Mrd. Euro). Deutschland liegt bei den Importen nach Finnland dicht hinter Schweden mit 6,3 Mrd. (-7,9 %). Auch die Niederlande (ca. 3,7 Mrd. Euro, -18,1 %) und Norwegen (ca. 2,8 Mrd. Euro, -12,7 %) mussten beim Import nach Finnland starke Einbußen hinnehmen.

Steigerung bei Maschinen, Rückgänge bei KFZ

Die größte Warengruppe und auch das stärkste Wachstum brachten die finnischen Exporte von elektrischen Maschinen und Geräten nach Deutschland (+ 28,9 %, 540 Mio. Euro). Ebenfalls die Exporte von Papier und Pappe stiegen (506 Mio. Euro, +12,3 %). Dagegen sanken die Exporte von Eisen und Stahl (422 Mio. Euro, -24,5 %) sowie Kraftfahrzeugen (388 Mio. Euro, -69,7 %). Der Rückgang der Kraftfahrzeug-Exporte erklärt sich aus Veränderungen der Produktionslinien im Werk Uusikaupunki. ✕

Lesen Sie mehr zur Halbjahresbilanz unter www.ahkfinnland.de/aktuelles

EVENTS

EXPORTINITIATIVE ENERGIE – POWER2X

Im Mai nahmen sieben deutsche Unternehmen an der von uns organisierten Exportinitiative Energie des Bundesministeriums für Wirtschaft und Klimaschutz teil. Unsere Fachkonferenz mit Power2X-Experten und 92 Teilnehmern fand am 9.5. im Epicenter in Helsinki statt. An den Folgetagen nahmen die deutschen Unternehmen insgesamt 52 individuelle und durch uns vermittelte B2B-Meetings mit potenziellen finnischen Partnern war. ✕

POWER2X: SAKSALAISYRITYKSET VIERAILULLA SUOMESSA

Järjestimme saksalaisille vety- ja tuulivoima-asiantuntijoille ja -yrityksille markkinatutkimusmatkan Suomeen 8.-12.5.2023. Osana matkaa järjestettiin myös ”P2X - vihreää vetyä tuulivoimasta” -aiheinen asiantuntijaseminaari Helsingin Epicenterissä, johon osallistui 92 asiantuntijaa ja vaikuttajaa. Seminaarin jälkeisinä päivinä olimme järjestäneet saksalaisille yritysille 52 yksittäistä B2B-tapaamista suomalaisyritysten kanssa. ✕

EVENTS

TEXTILRECYCLING UND NEUE FASERN

Ebenfalls im Mai begrüßten wir acht deutsche Unternehmen aus der Textil- und Textilrecycling-Branche. Zu dem von uns organisierten Markterschließungsprogramm gehörte u.a. unser „German-Finnish Circular Textiles Event“ am 10.5. sowie ein Besuch bei der Aalto-Universität. Die acht deutschen Unternehmen nahm 41 individuelle B2B-Termine mit finnischen Firmen oder Organisationen war. ×

TEKSTIILIEN KIERRÄTYS JA UUDET KUIDUT

Saimme toukokuussa vieraaksemme myös kahdeksan saksalaista tekstiilialan ja tekstiilien kierrätykseen erikoistunutta yritystä. Matkan osana järjestimme ”German-Finnish Circular Textiles Event” -asiantuntijaseminaarin sekä vierailun Aalto-yliopistoon. Kahdeksalla saksalaisyrityksellä oli 41 yksittäistä B2B-tapaamista suomalaisten yritysten tai organisaatioiden kanssa. ×

AHK BUSINESS MATCH

Vom 14.–17.5. begrüßten wir eine Delegation aus Mecklenburg-Vorpommern. Für die deutschen Wirtschaftsvertreter, die die Finnland-Reise von Ministerpräsidentin Manuela Schwesig begleiteten (s. auch S. 18–20), organisierten wir u.a. AHK-Business-Match-Events in Turku und in Helsinki. Insgesamt trafen sie an mehr als 90 B2B-Terminen rund 70 Vertreter finnischer Unternehmen und Organisationen. ×

14.–17.5.2023 vieraaksemme saapui Mecklenburg-Etu-Pommerin osavaltion valtuuskunta Saksasta. Järjestimme osavaltion pääministeri Manuela Schwesigin Suomen-matkalla mukana olleille saksalaisille liike-elämän edustajille (ks. s. 42–44) muun muassa yritysten verkostoitumistapahtumat Turussa ja Helsingissä. Yhteensä he tapasivat noin 70 suomalaisten yritysten ja organisaatioiden edustajaa yli 90 B2B-tapahtumassa. ×

- 2 Tapahtumakalenteri
- 3 Esipuhe
- 36 Uudet jäsenet

VERKOSTO

- 38 Muutokset hallituksessa ja valtuuskunnassa
- 39 Haastattelussa uusi hallituksen puheenjohtaja Alexander Bargum
- 40 Aloite Saksan kielen aseman parantamiseksi Suomessa

KANSIAIHE

- 41 Uudet tavaravirrat
- 42 Kevätfoorumi ”Maailmantalouden alueellistuminen”
- 45 ”Slowbalization” | Gabriel Felbermayrin keynote-puheenvuoro
- 46 Alueellistumisen avoimet mahdollisuudet Saksan ja Suomen välisessä kaupassa
- 47 Terrafame: Kestäviä akkuraaka-aineita Suomesta
- 48 Paneelikeskustelu: logistiikka ja energia

TALOUSUUTISET

- 49 Saksan ja Suomen välinen kauppa vuoden 2023 puolivälissä
- 50 Talousuutiset
- 52 Saksan uusi vetystategia

FOKUKSESSA

- 54 Vieraskynä: Turvallinen etä vastaanotto
- 55 Vieraskynä: Kyberturvallisuus koskettaa kaikkia

MARKKINOILLE MENO

- 53 Investointikohde Saksa: Rostock
- 57 Akkuaiheinen asiantuntija-konferenssi ja Green Hydrogen & Smart Energy -delegaatiomatka

MESSUT

- 58 Saksan messut

LOGISTICS IS WHAT WE DO.
HOW WE DO IT, WITH PASSION.

Your seaport and logistics service provider with an international network. For more than 145 years.

www.blg-logistics.com

UUDET JÄSENET

VIVIDUS DEUTSCHE GGBH

Berliinissä sijaitseva Vividus Deutsche GmbH on sertifioitu aikuiskoulutusyritys, joka keskittyy terveyden- ja liiketoiminta-aloihin sekä toimii aktiivisesti ihmisten liikkuvuuteen liittyvissä projekteissa maailmanlaajuisesti. Vividus International tuo yhteen ammattilaiset ja yritykset. Suomessa Vividus etsii yrityksiä, jotka haluavat ottaa tilapäisesti vastaan nuoria osaajia ja asiantuntijoita. Hakijat tulevat eri toimialoilta ja haluavat hankkia työkokemusta Suomessa. ✕

María San José Sánchez
+49 30 6003 3006
mail@vividus-international.com
www.vividus-international.com

LAITILAN WIRVOITUSJUOMATEHDAS OY

Laitilan Wirvoitusjuomatehdas on Suomen vanhimpia pienpanimoita ja pioneeri gluteenittomien täysmallasoluiden, private label -juomien sekä tölkitettyjen oluiden valmistajana. Yritys valmistaa oluen lisäksi siidereitä, lonkeroita, hard seltzereitä ja erilaisia alkoholittomia juomia Laitilan panimossa. Vuodesta 2001 yritys on käyttänyt 100 % uusiutuvaa sähköenergiaa. Yritys on itsenäinen ja yksityisessä omistuksessa. Saksassa yritys toimii kumppaninsa kanssa sekä verkko-kaupassa että vähittäiskaupassa. ✕

Marko Mikkola
050 4102078
marko.mikkola@laitilan.com
www.laitilan.com

ASIANAJOTOIMISTO MAGNUSSON OY

Asianajotoimisto Magnusson Oy on kansainvälisen yritysjuridiikan asiantuntija. Yritys toimii kuudessa maassa Pohjoismaiden ja Baltian alueella ja tekee yhteistyötä muiden kansainvälisten asianajotoimistoiden kanssa globaalisti, kattaen myös Saksan markkina-alueen. Tyypillisiä toimeksiantoja ovat muun muassa kansainvälinen kauppa, yrityskaupat ja -järjestelyt, sopimus-, teknologia-, kuljetus-, energia- ja työoikeus sekä riidanratkaisu. ✕

Heikki Wide
040 7591 591
heikki.wide@magnussonlaw.com
www.magnussonlaw.com

IIWARI TRACKING SOLUTIONS

Iiwari Tracking Solutions on suomalainen VTT-taustainen startup, joka tarjoaa patentoituun UWB-radioteknologiaan perustuvia sisäpaikannuspalveluita. Yritys toimittaa tarkkoja, edullisia ja helposti käyttöönotettavia sisäpaikannusjärjestelmiä useille toimialueille, kuten vähittäiskauppa, toimistot, sairaalat ja valmistava teollisuus ja varastointi. Sisätilapaikannuksella parannetaan turvallisuutta, tuotannon ja prosessien hallintaa sekä työtehoa. ✕

Ville Kolehmainen
050 352 6458
ville.kolehmainen@iiwari.com
www.iiwari.com/fi

MMehr OY

MMehr tukee suomalaisyritysten pääsyä Saksan markkinoille täydentämällä Kauppakamarin tarjoamaa. Usein haasteina ovat tärkeät yksityiskohdat, kuten markkinoihin mukautetut tarjoukset, hinnoittelu ja markkinointi sekä ennen kaikkea oikeanlainen viestintä. Kaikilla näillä osa-alueilla MMehr on yrityksen tukena ja tarjoaa neuvoja ja konkreettisia toimia monen vuoden kokemuksella. MMehr on neuvonut ja tukenut startupeja, scaleupeja ja keskisuuria yrityksiä useilta eri toimialoilta Saksassa ja Suomessa vuodesta 2015 lähtien. ✕

Ansgar Frankenberg
044 0518466
ansgar@mmehr.eu
www.mmehr.eu

FLUFF STUFF OY

Fluff Stuff on Aalto-yliopistosta perustanut startup, joka tuo markkinoille vastuullisia tekstiilien täytemateriaaleja, joita voidaan hyödyntää esimerkiksi tyynyissä ja takeissa. Yrityksen kehittämä ratkaisu perustuu osmankäämin siemenkarvan tekniseen jalostamiseen, jolloin täyte on täysin vegaaninen, biohajoava, myrkytön, mikromuoviton, ja sen tuotanto ennallistaa turvealueita. ✕

Tea Auramo
tea@fluffstuff.fi
0400 497 140
www.fluffstuff.fi

LEADERSHIP MANAGEMENT INTERNATIONAL (LMI FINLAND)

LMI Finlandin erikoisosaamista on johtamisen kehittäminen, jossa motivoivaa ja tunneälykästä johtajuutta kehitetään organisaation kaikilla tasoilla henkilökohtaisella ja konkreettisella otteella. Yrityksen visiona on, että jokainen ihminen ja organisaatio on menestyksellinen. Toiminnan kulmakivinä ovat asiakaslähtöiset johtajuuskehittäjät, joilla on monipuolinen kokemus eri toimialoilta ja kaikenkokoisista yrityksistä. Valmennuksissa yhdistyvät positiivinen psykologia ja konkreettinen käytännön kokemustieto menestyviltä johtajilta ympäri maailman sekä useat menetit. ✕

Ludger Marekwia
050 486 9580
ludger.marekwia@lmi.fi
www.lmi.fi

Toivotamme seuraavat yritykset uusina jäseninä tervetulleiksi Kauppakamariimme:

SUOMI

Amazonpalvelut.fi
Lahti
yrityskonsultointi
www.amazonpalvelut.fi

Asianajotoimisto Magnusson Oy
Helsinki
asianajajat
www.magnussonlaw.com/fi

BG Tools Oy Ab
Vantaa
mattojen ja lattianpäällysteiden valmistus
www.drschutz.fi

Dilia Legal Oy
Helsinki
asianajajat
www.dilia.fi

Fluff Stuff Oy
Helsinki
tekstiili- ja vaateusteollisuus
www.fluffstuff.fi

FREJA Transport & Logistics Oy
Turku
liikenne ja logistiikka
www.freja.fi

Iiwari Tracking Solutions Oy
Vuokatti
ohjelmistotuotanto
www.iiwari.com/fi

Leadership Management International (LMI Finland)
Espoo
yrityskonsultointi
www.lmi.fi

MMehr Oy
Helsinki
yrityskonsultointi
www.mmehr.eu

N2 Helsinki Oy
Helsinki
yrityskonsultointi
www.n2.fi

Palmia Oy
Helsinki
ravitsemustoiminta
www.palmia.fi

RTL ADALLIANCE

RTL Groupin tytäryhtiö RTL AdAlliance tarjoaa laadukkaita Total Media -mainosratkaisuja maailmanlaajuisesti kansainvälisille ja kansallisille mainostajille sekä median ostajille. Brändi yhdistää TV:n, BVOD:n, ATV:n, OTT:n, CTV:n, online-videon, audion, ulkomainannon ja printin monialaisen mediainventaarit samankatun alle. RTL AdAlliance on ensimmäinen osoite Euroopassa julkaisijoille, jotka etsivät mainosteknologiaa ja -palveluita, sekä kansainvälisille mainostajille, jotka haluavat tehokkaasti tavoittaa eurooppalaisia käyttäjiä. Yritys avaa ovet maailman suurimman kansainväliseen media- ja mainosverkostoon – paikalliset tiimit 13 maassa tekevät brändejä tutuksi eurooppalaisissa kotitalouksissa ja olohuoneissa. ✕

Aki Ronkainen
03 103 133
aki.ronkainen@rtl.com
www.rtl-adalliance.com

ReFaMo Oy
Espoo
ohjelmistotuotanto
www.refamo.fi

Rex Nordic Oy
Askola
koneet, laitteet ja koneiden osat
www.rexnordic.fi

Smartclip Nordics AB / RTL AdAlliance
Helsinki/Tukholma
yrityskonsultointi
www.smartclip.tv | www.rtl-adalliance.com

Ysma Oy
Kauniainen
yrityskonsultointi

SAKSA
Accelit Consulting GmbH
Freising
ohjelmistotuotanto
www.accelit.de/en

CEMO GmbH
Weinstadt
kumi- ja muoviteollisuus
www.cemo-group.com

IT-Objects GmbH
Essen
ohjelmistotuotanto
www.it-objects.de/en

L&S Luddeneit und Scherf GmbH
Neustadt an der Orla
koneenrakennus
www.l-und-s.de

Vividus Deutsche gemeinnützige Gesellschaft mbH
Berliini
koulutus
www.vividus.de

XENIX Strategie- und Wirtschaftsberatung GmbH & Co. KG
Berliini
yrityskonsultointi
www.xenix.eu/en

Jäsenkokouksessa valittiin uusi hallituksen puheenjohtaja sekä hallituksen ja valtuuskunnan jäsenet

Kauppakamarin kevätfoorumin yhteydessä järjestettiin myös sääntömääräinen jäsenkokous (17.5.), jossa päätettiin useista muutoksista. Jäsenkokouksessa valittiin mm. uusi hallituksen puheenjohtaja sekä hallituksen ja valtuuskunnan jäsenet.

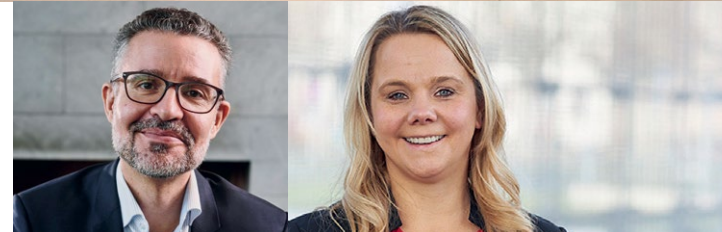
Kauppakamarin uudeksi hallituksen puheenjohtajaksi valittiin pitkäaikainen hallituksen jäsen Alexander Bargum (Algol Oy). Miriam Holsteinin (Bayer AG) kaksivuotinen toimikausi päättyi suunnitellusti. Tätä ennen hän oli hallituksen jäsen vuodesta 2018 ja hallituksen varapuheenjohtaja vuodesta 2019. Hänen hallituskaudelleen ajoittuvat niin koronapandemia kuin Venäjän hyökkäyssota Ukrainassakin. Kiitämme väistynyttä hallituksen puheenjohtaja Miriam Holsteinia hänen erittäin merkittävästä panoksesta Kauppakamarin toiminnassa ja saksalais-suomalaisen kaupan edistämisessä näinä myrskyisinä aikoina!

Jäsenkokous valitsi hallitukseen uusina jäseninä Christiane Temminghoffin (Bayer Nordic) ja Michael Hanfin (Taival Advisory). Lisäksi hallitus valitsi järjestäytymiskokouksessaan Christiane Temminghoffin varapuheenjohtajaksi.

Hallituksessa jatkavat Marjukka Nyberg (M-Brain), Kari Hietanen (Wärtsilä Oyj Abp), Andreas Ostrowicki (BGS Beta-Gamma-Service GmbH & Co. KG), Lauri Sipponen (Repolar Pharmaceuticals Oy) ja Markus Weinbrenner (IHK Offenbach am Main). Tor Stendahl (ent. BASF) erosi hallituksesta omasta pyynnöstään.

VALTUUSKUNNASSA USEITA MUUTOKSIA

Myös valtuuskuntaan valittiin uusia jäseniä: Jens Schmidt (Aalto-yliopisto), Ville Valtonen (Minna Learn), Maija Westerlund (DB Schenker), Christoph Vitzthum (Fazer Group) ja Hans-Christoph Stadel (MCF Corporate Finance). Pirkko Harrela (UPM) siirtyi hallituksesta valtuuskuntaan. Valtuuskunnassa jatkavat valtuuskunnan puheenjohtaja Philip Aminoff (Veho Oy), Olaf Bongwald (Valmet Automotive), Armin Dienst (LOH Rechtsanwälte), Karl-Wolfgang Eschenburg (Eschenburg Verwaltungsgesellschaft), Dirk Hofmann (DAIN Studios), Marcus Honkanen (Nordic Minds), Esa Hyvärinen (Fortum), Prof. Dr. Sebastian Jürgens (Lübecker Hafen-Gesellschaft), Kimmo

Kauppakamarin uusi varapuheenjohtaja: Christiane Temminghoff. Neuvottelukunnasta hallitukseen: Michael Hanf.

Naski (HaminaKotka Satama), Ansu Saarela (Bauhaus), Sami Pyykönen (Lidl), Antti Tiitola (Konsulantti), Ulrich Weise (fipptec) ja Hartmut Wurster (Wurster Unternehmensberatung).

Berndt Brunow (Oy Karl Fazer Ab) ja Andrea Eck (BLG Logistics Group AG & Co. KG) eivät enää asettuneet ehdolle. Berndt Brunow on ollut hallituksen jäsen vuodesta 2000, johtokunnan jäsen 2001–2013 ja hallituksen puheenjohtaja 2007–2009. Hän on ollut valtuuskunnan jäsen vuodesta 2017 lähtien. Haluamme kiittää häntä monivuotisesta suuresta sitoutumisesta Saksan ja Suomen väliseen kauppaan. Andrea Eck erosi jo syyskuussa 2022 valtuuskunnasta, jonka jäsen hän oli ollut vuodesta 2017 lähtien. Kiitämme molempia merkittävästä panoksesta Kauppakamarin toiminnassa ja saksalais-suomalaisen kaupan edistämisessä! ✕

Hallituksen uusi puheenjohtaja: Alexander Bargum

Pitkäaikainen hallituksen jäsenen Alexander Bargum valittiin Saksalais-Suomalaisen Kauppakamarin uudeksi hallituksen puheenjohtajaksi jäsenkokouksessa 17.5.2023. Keskustelimme hänen kanssaan saksalais-suomalaisen kaupan mahdollisuuksista ja suomalaisen Algol-konsernin saksalaisista juurista.

Alexander Bargum

- Algol-konsernin toimitusjohtaja vuodesta 2012 lähtien
- Saksalais-Suomalaisen Kauppakamarin hallituksen jäsen vuodesta 2019 ja hallituksen puheenjohtaja toukokuusta 2023 lähtien
- Algol on vuonna 1894 saksalaisen perustama perheyritys, joka koostuu nykyään kuudesta eri kaupan ja palvelualojen yrityksestä

Sydämelliset onnittelut valinnastasi Kauppakamarin hallituksen puheenjohtajaksi seuraavaksi kahdeksi vuodeksi! Olet jo toinen hallituksen puheenjohtaja perheessäsi.

Saksalais-suomalaisten kauppasuhteiden vaaliminen on kuulunut yhtiömme perinteisiin jo 130 vuoden ajan. Isäni kauppaneuvos Magnus Bargum toimi Kauppakamarin puheenjohtajana vuosina 1999–2001, ja nyt on minun vuoroni. Kysymys ei kuitenkaan ole siitä, että perinteet velvoittaisivat, vaikka ne voivat toimia innostuksen lähteenä. Minulla on aito kiinnostus Kauppakamarin toimintaa kohtaan ja kova luottamus sen operatiiviseen tiimiin, hallitukseen ja valtuuskuntaan. Sen vuoksi on suuri ilo ottaa vastaan puheenjohtajuus.

Seuraat puheenjohtajana Miriam Holsteinia. Bayerin Suomen saksalaisena toimitusjohtajana hän terävöitti saksalaisten näkökulmaa Suomeen. Sinun myötäsi meillä on suomalainen toimitusjohtaja, jolla on vahvat liikesuhteet Saksaan. Mitä haasteita ja mahdollisuuksia näet saksalais-suomalaisessa kaupassa? Mitä tulee suomalaiseen näkökulmaan, se on aina vahvasti suuntautunut Saksaan! Saksan merkitys Suomen taloudelle on aina ollut ja pysyy aivan keskeisenä. Olkoonkin, että Saksassa ja Suomessa kuten muuallakin Euroopassa on erinäisiä taloudellisia ja muita vaikeuksia – yhtä kaikki meillä on erittäin paljon elinvoimaisia yrityksiä sekä osaavia, määrätietoisia, rakentavasti toimivia ihmisiä. Kriiseissä piilee myös mahdollisuuksia.

sia. Voisi jopa sanoa, että kriiseistä selviytyminen kuuluu sekä Saksan että Suomen erityistaitoihin, joten suhtaudun luottavaisin mielin yhteiseen kehitykseen ja kauppasuhteiden lujittamiseen.

Algolin perusti Helsinkiin lähes 130 vuotta sitten saksalainen maahanmuuttaja. Kuinka tärkeitä saksalaiset juuret ovat perheyrityksellesi?

Olemme hyvin tietoisia historiastamme ja juuristamme niin yrityksessä kuin perheessäkkin. Algolin perustaja ajatteli kuitenkin, että Suomesta tuli hänen kotimaansa, ja että hän oli perustanut nimenomaan suomalaisen yrityksen. Hän pyrki aina toimimaan Suomen hyväksi, silloinkin, kun hän edisti Saksan intressejä muun muassa synnyinmaansa varakonsulina. Ehkä tämä tausta on opettanut meidät tiedostamaan, että monenlaisia intressejä voi edistää samanaikaisesti, niin että ne vahvistavat toinen toisiaan sen sijaan, että ne olisivat ristiriidassa: vaikkapa Saksan ja Suomen intressejä, tai oman yrityksen ja yhteiskunnan intressejä laajemmalti. Yrityksemme historia on myös hyvä muistutus siitä, että maahanmuutto tuo mukanaan paljon hyvää – ainakin meidän maahanmuuttajataustaiselle perheellemme, joka on viihtynyt täällä Suomessa jo neljän sukupolven ajan. ✕

Muistio saksa vieraana kielenä -opetuksen (DaF) tukiolosuhteiden parantamiseksi Suomessa

SAKSA PITÄÄ tällä hetkellä edelleen toista sijaa Suomessa opiskeltavien vieraiden kielten listalla (englannin ja toisen kotimaisen kielen, ruotsin jälkeen). Saksanoppijoiden väheneminen on ollut viime vuosina selkeästi nähtävissä, kirjoittavat kolmen saksankielisen maan suurlähetystöt Suomessa.

Saksan, Itävallan ja Sveitsin suurlähetystö esittivät kesäkuussa muistion saksa vieraana kielenä -opetuksen (DaF) tukiolosuhteiden parantamiseksi Suomessa. Yhdessä usean kumppaninsa, mm. myös meidän, Saksalais-Suomalaisen Kauppakamarin, kanssa suurlähetystöt tavoittelevat nykyistä vahvempaa saksanopetuksen ja monikielisyyden edistämistä Suomessa.

Lukuvuonna 2021/2022 A-kielenä saksaa opiskeli 14 112 1–6 luokkalaista (3,9 %) – vuonna 2000 luku oli lähes

kaksinkertainen, 27 303 (8,5 %). ”Suomalaiset työntekijät tunnetaan nykyään usein hyvistä saksankielestään. Jos tämä muuttuu dramaattisesti, kauppa voi kärsiä”, sanoo toimitusjohtajamme Jan Feller. Saksa on ollut jo pitkään Suomen tärkein kauppakumppani.

Muistiossa esitetään 14 ehdotusta saksan ja yleisesti vieraiden kielten edistämiseksi Suomessa. Tiettyyn aiheeseen erikoistunut saksan opetus on tärkeää myöhemmän työnhaun kannalta esim. talous-, yhteiskunta- ja oikeustieteellisellä aloilla. ×

Lue lisää aiheesta blogissamme: www.ahkfinnland.de/fi/blogi

Liikesaksan tutkinnon todistukset jaettiin Saksan suurlähetystössä

JÄRJESTIMME YHTEISTYÖKUMPPANEIDEMME kanssa jälleen Liikesaksan tutkinnon (Prüfung Wirtschaftsdeutsch International, PWD) edesauttaaksemme saksan kielen asemaa Suomessa – sillä saksan kieli avaa oven Saksan markkinoille. Järjestämme tutkinnon yhteistyössä Goethe-Institut Finlandin kanssa.

Todistukset jaettiin Saksan suurlähetystössä järjestetysä juhlatilaisuudessa 2. kesäkuuta. Tutkinnon suoritti tänä vuonna menestyksekkäästi kahdeksan osanottajaa. Suurin osa valmistuneista opiskelee Hankenissa ja Turun kauppakorkeakoulussa – molemmissa on myös mahdollisuus suorittaa tutkintoon valmistava kurssi. Myös Goethe-Institut Finland tarjoaa valmistautumiskursseja.

Parhaasta arvosanasta on perinteisesti myönnetty Friedrich-E.-Russeger-palkinto ja vuoden 2023 parhaimman arvosanan saavutti Janne Wilpola. Saksalais-Suomalainen Yhdistys (DFV) lahjoitti erinomaisesta koetuloksesta Friedrich-E.-Russeger-palkinnon ja diplomin.

Lämpimät onnittelut kaikille tutkinnon suorittajille! ×

Lisätietoja Liikesaksan tutkinnosta: www.ahkfinnland.de/fi/tietopankki
liikesaksan-tutkinto-pwd

Uudet tavaravirrat – mahdollisuuksia Saksan ja Suomen väliselle kaupalle

Miten tieteen ja liike-elämän asiantuntijat näkevät tämänhetkiset geopolittiset mullistukset ja niiden seuraukset maailmankaupalle? Mihin ja miten talouden toimijoiden tulee valmistautua? Ja missä voisi olla mahdollisuuksia saksalais-suomalaisen kaupalle?

Keskustelimme näistä ja muista kysymyksistä kevätfoorumissamme, jonka kantavana aiheena oli maailmantalouden alueellistuminen. Seuraavilta kahdeksalta sivulta löydät yhteenveton kevätfoorumin sisällöistä, logistiikka-aiheisesta paneelikeskustelusta ja kutsuvieraspuheenvuoroista. Puhujiemme ja haastateltavien vastauksissa nousi esiin yksi yhteinen piirre: Vaikka geopolittiset muutokset ja seuraukset kaupalle ovat suuret, yrityksille on tarjolla monia vaihtoehtoja ja mahdollisuuksia.

Professori Gabriel Felbermayr korosti keynote-puheenvuorossaan (ks. sivu 45) muun muassa, että paljon puhuttu taloudellinen riippuvuus Kiinasta on kokonaisuutena odotettua pienempi. Useat muut puhujat kertoivat vastaavasti uusista tavaravirroista, muuttuvista toimitusketjuista ja mahdollisuuksista. ×

Kuvassa (vasemmalta): suurlähettiläs Konrad Arz von Straussenburg, Jan Feller, Bettina Martin, Manuela Schwesig, Miriam Holstein ja Patrick Dahlemann

Uudet tavaravirrat ja joustavat toimitusketjut

Toivotimme 17. toukokuuta Helsingin kaupungintaloon noin 120 vierasta tervetulleeksi Kevätfoorumiimme, jonka yhteydessä järjestettiin myös jäsenkokous. Tapahtuman aihe oli "Maailmantalouden alueellistuminen – saksalais-suomalaisen kaupan mahdollisuudet". Viimeistään Venäjän hyökättyä Ukrainaan valtiollisten toimijoiden geopoliittiset seuraukset talouteen tulivat selväksi.

Tuskin mikään muu aihe yhdistää nykyistä globaalia poliittista kehitystä ja konkreettisia vaikutuksia Saksan ja Suomen välisessä kaupassa. Kevätfoorumista muodostui intensiivinen ajatustenvaihto saksalaisten ja suomalaisten osallistujien

välillä. Yhteensä 13 puhujaa tarjosi ajattelemisen aihetta, esitteli tutkimustuloksiaan, business caseja ja logistiikka-alan kehitystä. Vieraamme – jäsentemme lisäksi osallistujia oli myös Mecklenburg-Etu-Pommerin poliittisesta ja liike-elämän valtuuskunnasta – osallistuivat aktiivisesti keskusteluun.

ETKOT VUOSIPARTNERIMME MECKLENBURG-ETU-POMMERIN KANSSA

Saksalais-suomalainen ajatustenvaihto ja verkostoituminen mahdollistui jo edellisenä iltana Saksan suurlähetystön vastaanotolla. Mecklenburg-Etu-Pommerin osavaltion pääministeri Manuela Schwesigin,

tiede- ja eurooppaministeri Bettina Martinin ja kansliapäällikkö Patrick Dahlemannin johtaman poliittisen ja liike-elämän valtuuskunnan osallistujilla oli mahdollisuus tavata kevätfoorumimme osanottajia. Osavaltiolle on Saksan pisin rannikko (noin 2000 kilometriä) ja se toi Helsinkiin rantatuolin, jossa vieraat saivat ottaa kuvan.

Mecklenburg-Etu-Pommeri on vuoden 2023 kumppanimme. Järjestämme muun muassa "Cybersecurity"-aiheisen Deutsch-Finnisches Businessforumin 27. ja 28. syyskuuta Rostockissa tiiviissä yhteistyössä Mecklenburg-Etu-Pommerin kanssa.

INSPIRAATIOTA, KESKUSTELUA JA VERKOSTOITUMISTA

Mielenkiintoisen ohjelman lisäksi tapahtumissamme keskitytään verkostoitumiseen – olemmehan

yhdistävä elementti saksalaisten ja suomalaisten kumppaneiden välillä. Helsingin kaupungintalolla tarjosimme vieraillemme mahdollisuuden keskinäiseen tutustumiseen ja verkostoitumiseen. Elää kestävästi on suomalaisen sielun ydin, sanoi pääkaupungin markkinointitoimisto Helsinki Partnersin Clarisse Berggårdh tervetulopuheessaan. Helsinki aikoo olla hiilineutraali vuoteen 2030 mennessä, viisi vuotta edellä koko Suomea.

ALUEELLISTUMISTA HAASTEINEEN

Uudet tavaravirrat, muutokset kaupapolitiikassa, deindustrialisaatio ja uudelleenteollistuminen – maailmantalouden alueellistumiseen liittyy monenlaisia haasteita, sanoi Kauppakamarin hallituksen entinen puheenjohtaja Miriam Holstein

avauspuheessaan. Koronakriisistä selviytymisen jälkeen talous kärsi jälleen toimitusketjun ongelmista, inflaatiosta ja paljon energiaa käyttävillä toimialoilla Venäjän kaasutoimistusten pysähtymisen aiheuttamasta energiahuollon muutoksesta.

Manuela Schwesigin mukaan yhteistyömahdollisuudet Suomen ja Mecklenburg-Etu-Pommerin välillä ovat suuret erityisesti uusiutuvien energialähteiden ja ilmaston suojeleminen alalla. Tällainen yhteistyö Itämeren alueen maiden kanssa sisältyy jopa osavaltion perustuslakiin. Saksan Suomen-suurlähettiläs Konrad Arz von Straussenburg kuvasi Itämeren historialliseksi yhteydeksi Saksan ja Suomen välillä hansakaudesta lähtien. Tämän päivän haasteet voidaan hallita yhdessä, esimerkiksi kehittämällä merituulienergiaa Keski-Euroopan markkinoille.

POLIITTISET RISKIT ESTÄVÄT WIN-WIN-LOGIIKAN

Itävallan taloustutkimuslaitoksen johtaja Gabriel Felbermayr puhui talouden lisääntyvästä politisoitumisesta ja sen seurauksista. Hänen puheenvuoronsa poliittisten riskien vaikuttavuudesta liiketoiminnan win-win-logiikkaan on luettavissa sivulla 45.

KASVUA HYVÄLLÄ SÄÄNTELYLLÄ

Kasvun varmistaminen haastavassa talousympäristössä oli Saksan taloustutkimusinstituutin professori Alexander Kritikoksen puheen aiheena. Kyse on erityisesti nopeasti kasvavien yritysten sijoittautumisesta mahdollisimman monille EU-maiden alueille. Alueviranomaisten laatu ja yksinkertaiset sääntelyprosessit ovat keskeisiä tekijöitä yritysten sijoittautumisessa. (Lue Kritikoksen haastattelu FINDE-lehdessä 1/2023)

MAHDOLLISUUKSIA SAKSALAIS-SUOMALASEEN KAUPPAAN

Kestäviä akkuraaka-aineita Suomesta eurooppalaiselle autoteollisuudelle – tämän business casen esitteli Terrafamen Janne Palosaari. Sivulla 47 esitetään ajatuksia siitä, miten Suomi voi esim. erityisen ilmastoystävällistä nikkeli-sulfaattituotantoa hyödyntämällä mahdollistaa eurooppalaisen akkuklusterin synnyn.

Trendi kohti sähköistä liikkuvuutta on selkeästi johtamassa uusiin toimittajasuhteisiin Suomen ja Saksan välillä, kertoi toimitusjohtajamme Jan Feller. Suomalaiset yritykset hyötyvät jo nyt maailmantalouden alueellistumisesta: globaalien markkinoiden materiaalipula kasvatti Suomen metallituotteiden vientiä vuonna 2022. Syynä tähän oli se, että Suomessa energia oli halvempaa kuin muualla. Suomalaiset valmistajat saivat siten jalansijaa Saksaan suunniteltavissa toimitusketjuissa, jotka ovat usein kiinalaisten valmistajien hallitsemia. Aiheesta voi lukea lisää sivulla 46.

SUOMEN VAHVUUDET TULEVAISUUTTA VARTEN

Entisen viestintä- ja liikenneministeri Timo Harakan mukaan EU on hyötynyt globalisaatiosta jopa enemmän kuin Yhdysvallat, mikä tekee EU:sta haavoittuvan. Suomi voi tarjota Saksalle paljon: Akkutuotannon koko arvoketjun sekä vahvan uusiutuvien energialähteiden ja älykkäiden verkkojen osaamisen lisäksi Suomen 6G-vallankumous on

erityisen maininnan arvoinen. Autonomisesta ajosta tulee todellisuutta tulevaisuudessa 6G:n ansiosta.

Paneelikeskustelussa HaminaKotkan sataman toimitusjohtaja Kimmo Naski, Rostockin sataman toimitusjohtaja Genot Tesch ja Mecklenburg-Etu-Pommerin kansliapäällikkö Patrick Dahlemann keskustelivat geopolitiittisen kehityksen vaikutuksista logistiikkaan ja satamiin. Heidän näkemyksistään ja kommenteistaan voi lukea lisää sivulla 48.

TOIMITUSKETJUN RESILIENSSI

Kuinka toimitusketjujen kestävyys voidaan varmistaa myös myrskyisinä aikoina? DB Schenkerin Tom Bäckman valotti aiheesta useasta näkökulmasta. Riskianalyysin jälkeen yrittäjät päätyvät yleensä siihen tulokseen, että reittien, kuljetusmuotojen ja kumppaneiden monipuolistaminen kannattaa. Lisäksi läpinäkyvyys on erityisen tärkeää toimitusketjuja luotaessa. Tiedonvaihto kumppaneiden kanssa ja hyvä yhteistyö koko toimitusketjussa parantavat suunnittelua. Siten läpinäkyvyys luo perustan myös kestävyydelle. Viimeisten neljän vuoden kriiseissä menestyivät parhaiten ne yritykset, jotka pystyivät nopeasti reagoimaan muutoksiin ja sopeutumaan.

EKSKURSIO HELSINKI-VUOSAAREN SATAMAAN

Kuten ennenkin, Kevätfoorumin päätti ekskursio. Osallistujat pääsivät tutustumaan kontti- ja roll-on/roll-off -liikenteeseen ja Helsinki-Vuosaaren sataman vierasterassiin. Osallistujien yksimielinen mielipide oli, että se oli sopiva ohjelman päätöskohta. ✕

"Slowbalization" ja poliittinen nollasummapeli

Itävallan taloustutkimuslaitoksen (WIFO) johtaja professori Gabriel Felbermayr on yksi saksankielisen maailman arvostetuimmista taloustieteilijöistä. Hän piti keynote-puheenvuoron Kevätfoorumissamme aiheesta "Maailmantalouden alueellistuminen". Tässä yhteenveto hänen ajatuksistaan.

Felbermayrin mukaan poliittiset maisemanmuutokset ovat syynä maailmantalouden osittaiseen alueellistumiseen, ei niinkään globalisaation vähenemiseen. Talous politisoituu yhä enemmän ja siihen kohdistuu useammin poliittisia riskejä. Suurten maiden, kuten Yhdysvaltojen ja Kiinan välisille suhteille on ominaista keskinäinen epäluottamus, talouspakotteet ja kauppasodat. Talousasiantuntijat ovat seuranneet jo vuosia, kuinka talouden logiikka ja valtioiden edut eroavat toisistaan. Talouden logiikka on ihannetapauksessa win-win-tilanne, johon liittyy molemminpuolinen hyöty – sen sijaan kansallisten etujen politiikan logiikka on nollasummapeliä, jossa on vain yksi voittaja.

Taluspäätäjien on tärkeää ymmärtää, että poliittiset riskit vaikuttavat heidän päätöksiinsä, mikä vaikuttaa heidän perinteiseen win-win-logiikkaansa.

KAUPPASOTIEN LOGIIKASTA

Kauppasodissa on vain häviäjiä, joten ne ovat epäloogisia talouden kannalta. Mutta osapuolten kärsimät tappiot poikkeavat toisistaan. Yksi maa menettää usein enemmän taloudellista valtaa kuin toinen. Valtioiden välisessä kilpailussa kauppasodat ovat rationaalisia, kun maa haluaa

heikentää strategisen kilpailijansa taloutta. Oman valtion talouden tilapäinen heikkeneminen hyväksytään taloudellisen ja poliittisen vallan perimmäisen voiton saavuttamiseksi.

Tässä tapauksessa talouspolitiikan instrumentit eivät ole niinkään kauppasopimukset, tullinalennukset tai keskinäinen yhteistyö, vaan painopiste on sanktioissa ja kauppasodissa.

VÄHEMMÄN RIIPPUVUUTTA KIINASTA

Poliitikot kysyvät usein ekonomisteilta riippuvuuksien riskeistä. Tällöin on tärkeää tarkastella globaaleja keskinäisiä riippuvuuksia kokonaisuutena. Kiina on tärkeä tuodessaan tavaroita EU:hun. Mutta palvelukauppaa Kiinan kanssa olisi verrattain vähän ja niin sanottua ensituloa vain vähän. Tavaroiden, palvelujen, ensi- ja toissijaisen tulon kokonaisanalyysissä USA on EU:n tärkein kumppani, jota seuraavat toisella ja kolmannella sijalla Iso-Britannia ja Kiina sekä tiukasti kannoilla oleva Sveitsi neljännellä sijalla.

EU:N "STRATEGINEN AUTONOMIA"

Toistuvia taloutta hidastavia poliittisia riskejä kutsutaan "slowbalizationiksi" (suom. hidastelu). Tässä kehyksessä EU ajaa "avoimen strategisen autonomian" käsitettä. Euroopan on

© Alexander Mueller

voimistuttava ollakseen itsenäinen päätöksissä ja strategisisa visioissa. EU:n toimielimet keskustelevat parhaillaan luettelosta uusia välineitä, kuten Euroopan hiilirajojen mukautamisjärjestelmä (CBAM) tai taloudellinen pakkokeino (ACI), joiden avulla voidaan käsitellä muista maista tulevia kaupan uhkia. Siirtymävaiheessa tällaiset EU-aloitteet ovat yrityksille kalliita. Kestävä rakennemuutos voi kestää vuosikymmeniä.

SAKSAN KAUPPAKAMARIVERKOSTO TUKEE ÄLYKÄSTÄ TOIMITUSVERKKOA

Esimerkiksi älykkäitä toimitusketjuja (supply-chain-intelligence) koskevat tiedot olisivat yrityksille erityisen tärkeitä. Tarkkojen tietojensa ansiosta Saksan ulkomailla sijaitsevat kauppakamarit ovat keskeinen liikkeellepaneva voima älykkäiden toimitusketjujen takana. ✕

Maailmantalouden alueellistuminen – saksalais-suomalaisen kaupan mahdollisuudet

Vuoden 2022 ulkomaankaupan luvut osoittavat erilaisia merkkejä talouden alueellistumisesta Suomen eduksi. Pandemia, logistiikkakriisi ja Ukrainan sota ovat johtaneet uusiin tavaravirtoihin ja muutoksiin toimitusketjuissa nopeasti. On näyttöä siitä, että Suomi voisi jatkossakin hyötyä tästä muutoksesta tietyillä aloilla.

JAN FELLER, TOIMITUSJOHTAJA, SAKSALAIS-SUOMALAINEN KAUPPAKAMARI

Vuotta 2022 leimasi materiaalipula monissa toimitusketjuissa. Suomen vuoden 2022 ulkomaankauppaluvut osoittavat metalliviennin kasvaneen Suomesta Saksaan – ensimmäinen osoitus paljon energiaa käyttävien teollisuustuotteiden, kuten suomalaisten metallien, kilpailukyvyistä Saksassa. Suomessa oli nimittäin EU:n toiseksi halvin energia ja maassa pystyttiin valmistamaan paljon energiaa kuluttavia tuotteita halvemmalla kuin monissa muissa EU-maissa.

KASVAVA VIENTI – MYÖS TONNEISSA (INFLAATOKORJATTU)
Energian hintoihin liittyvä inflaatio näkyy selvästi euromääräisissä lu-

vuissa. Siksi tarkastelemme Suomen vientiä Saksaan myös tonneissa.

UUSIA TOIMITUSKETJUJA: ESIMERKKINÄ AUTOTEOLLISUUS
Ladattavien akkujen viennissä on eniten kasvua. Samaan aikaan moottoriajoneuvojen euromääräiset viennit laskivat merkittävästi (–26 % 1,9 mrd. euroon). Tämän kehityksen taustalla ovat tuotannon ja strategian muutokset Valmet Automotivessa, joka on yksi jäsenyrityksistämme.

Valmet Automotiven ansiosta Suomi oli yksi harvoista maista, joka vei enemmän kuin toi saksalaisia autoja vuoteen 2022 asti. Yritys valmisti Uudessakaupungissa noin 100 000 Mercedes-Benz-merkkistä autoa vuodessa. Vuonna 2022 mallisarjaa muutettiin ja nyt tehtaissa valmistetaan toista laadukasta mallia, tosin kapalemäärältään vähemmän. Lisäksi yhtiö on strategisesti suuntautunut sähköautotrendiin, investoinut useisiin sähköakkutehtaisiin Suomessa ja avannut tänä kesänä toisen akkutehtaan Baden-Württembergiin.

SAKSAN HAASTEET OVAT MAHDOLLISUUKSIA SUOMELLE
Muutos monilla toimialoilla toimii myös investointien veturina molempiin suuntiin.

Venäjän kaasutoimitusten lakattua digivihreä siirtymä on myös haaste Saksassa. Erityisen paljon energiaa kuluttavat teollisuudenalat, kuten kemianteollisuus, etsivät liiketoimintamalleihinsa ratkaisuja, jotka perustuvat halpaan energiaan ja halpaan kaasuun.

Suomella sijaintipaikkana on jo hyvä maine saksalaisten yritysten keskuudessa. Bayer työllistää Suomessa yli 1000 henkilöä. BASF rakentaa tänne akkumateriaalitehdasta. Energiantuottaja RWE, joka on myös meidän jäsenemme, perusti äskettäin suomalaisen tytäryhtiön kehittämään merituulivoimaa. Lisäksi CPC Germania ilmoitti 450 miljoonan investoinnista vuoden 2023 alussa suomalaiseseen vihreän energian, ensin metaanin ja sitten vedyn tuotantolaitokseen. ✕

Suomen vientitavarat Saksaan	Viennin arvo 2021 (milj. €)	Viennin arvo 2022 (milj. €)	Erotus (arvo)	Erotus (tonnia)
Epäorgaaniset kemikaalit	53	75	+ 41 %	+ 13,3 %
Rauta- ja teräsrakennustuotteet	13	15	+ 15 %	+ 21 %
Erikoiskoneet	293	359	+ 22 %	+ 12 %
Muuntajat	117	161	+ 37 %	+ 27 %
Ladattavat akut	289	447	+ 54 %	+ 54 %

Läheltä ja kestävästi: Eurooppalaisia akkuraaka-aineita Suomesta

Euroopan hiilidioksidipäästöistä noin neljännes tulee maantiiliikenteestä. Liikenteen sähköistäminen on tehokas keino alentaa päästöjä ja trendi sähköautojen osuuden kasvattamiseksi on perusteltu. Tällä hetkellä sähköautojen akuissa tarvittavien raaka-aineiden jalostusta ja sähköautojen tuotantoketjuja dominoivat kiinalaiset toimijat. Mutta Euroopassa on mahdollisuuksia uusille arvoketjuille.

HAASTATTELUSSA TERRAFAMEN COO JANNE PALOSAARI

UUDEN TEOLLISUUDENALAN MAHDOLLISUUDET
Sähköautoihin tarvittavien litium-ioniakkujen markkinat ovat vielä varsin uudet. Eurooppalaiset autotehtaat ovat investoineet merkittävästi sähköautoteknologian ja tuotannon kehittämiseen pääosin Kiinan sähköautotukien kannustamina. Koronapandemia ja tätä seurannut logistiikkakriisi kuitenkin herättivät autoteollisuuden pohtimaan toimitusvarmuutta pitkien arvoketjujen yli. Kestävän kehityksen tavoitteiden sekä tuotantoketjun läpinäkyvyyden ja jäljitettävyyden tulee olla eurooppalaisten arvoketjujen perusta riippumatta siitä missä raaka-aineet louhitaan.

SUOMELLA ON MAHDOLLISUUS PERUSTAA AKKUKLUSTERI
Suomessa kaivannaisteollisuus, metallien jalostus sekä erikoiskemikaalien tuotanto on ollut pitkään merkittävä osa ulkomaanvientiä. Perinteisesti suomalaista tuotantoa on viety nimenomaan globaaleille markkinoille. Nyt uutta on, että eurooppalaisuudesta voi syntyä merkittävä kilpailuetu. Akkuteollisuus tarjoaa koko Suomelle merkittävän mahdollisuuden uuden vientiteollisuuden ja akkuklusterin rakentamiseen.

TERRAFAME TARJOAA PUHTAAN JA LYHENNETYN ARVOKETJUN

Vaikka sähköautojen ja akkujen tuotanto on keskittynyt tällä hetkellä Kiinaan, suomalainen akkukemikaaliyhtiö Terrafame on mukana luomassa uutta teollisuudenalaa Euroopaan ja on jo kertonut eurooppalaisten toimitusketjujen ja tuotantokapasiteetin rakentamiseen tähtäävästä yhteistyöstä kahden merkittävän Euroopassa toimivan autojätin kanssa. Lisäksi Terrafame on julkaissut hankkeen, jossa selvitetään raaka-ainepohjan laajentamista tulevaisuudessa akkujen kierrätyksestä syntyvillä materiaaleilla. Yhtiön tuotantoprosessi louhinnasta akkukemikaaleihin sijaitsee yhdellä teollisuusalueella, joten asiakkaille pystytään varmistamaan täysin jäljitettävät nikkeli- ja kobolttisulfaattituotteet. Tyypillisesti arvoketjun eri toiminnot kuten kaivos, rikastamo, sulatto ja jalostamo sijaitsevat erillään toisistaan, usein jopa eri mantereilla. Terrafamen etuna tässä kilpailussa on bioliuotusta hyödyntävä tuotantoprosessi, jonka hiilijalanjälki on tutkitusti

pienin verrattuna muihin nikkeli- ja kobolttisulfaattituottajiin maailmassa. Bioliuotus kuluttaa energiaa noin 90 prosenttia vähemmän kuin perinteiset, esimerkiksi vaahdotukseen perustuvat menetelmät. Tämän ansiosta yhtiön tuottaman nikkelisulfaatin hiilijalanjälki on 60 prosenttia pienempi kuin alalla keskimäärin. ✕

"Saksan tulisi hyödyntää pohjoismaista energiapotentiaalia"

Kevätfoorumimme aihe oli maailmantalouden alueellistuminen. Osana monipuolista ohjelmaa järjestimme myös paneelikeskustelun, jonka juonsi Jan Feller, Saksalais-Suomalaisen Kauppakamarin toimitusjohtaja. Keskustelijoina paneelissa olivat HaminaKotka-sataman toimitusjohtaja ja Kauppakamarin liikennevaliokunnan puheenjohtaja Kimmo Naski, Rostockin sataman toimitusjohtaja Gernot Tesch sekä Mecklenburg-Etu-Pommerin osavaltion kansliapäällikkö Patrick Dahlemann.

Oletteko jo huomanneet maailmantalouden alueellistumista, olipa kyse sitten uusista tavaravirroista tai logistiikkareiteistä?

Kimmo Naski: HaminaKotka-satamassa venäläiset tuotteet ovat vähentyneet merkittävästi viime vuodesta – mutta korvaavaakin tavaravirtaa on. Kun ennen venäläistä tavaraa tuli Suomeen junalla tai kuorma-autolla, pakotteiden alusta lähtien Suomeen on tuotu muista maista paljon puuta ja metsätalouden tuotteita, mutta myös akkuteollisuuden tuotteita – nykyään lähinnä laivoilla, eli satamaliikenne on lisääntynyt. Portfoliomme ovat ennätystasolla.

Gernot Tesch: Venäjän hyökkäys Ukrainaan muutti myös Rostockin tavaravirtoja paljon. Lyhyellä aikavälillä hyödyimme jopa joillakin alueilla: Venäjältä tulleet bulkkitavarat tuodaan nyt Rostockiin muilta maailman alueilta. Ja toimitamme mm. Puolaan hiiltä, joka tuli aiemmin Ukrainasta ja Venäjältä. Tuomme yhä enemmän nestemäistä irtotavaraa: purkamamme raakaöljy menee putkilinjaa pitkin sisämaassa sijaitsevalle jalos-

tamolle. Tämä korvaa toimituksen Druzhba-putken kautta Valko-Venäjän ja Puolan kautta.

Muuten näemme alueellistumisen vaikutuksia vain rajoitetusti. Täydellinen globalisaatiosta luopuminen ei ole missään nimessä Euroopan edun mukaista, vaan pikemminkin riskien minimointiin tähtäävää politiikkaa. Varmasti on mahdollisuuksia tuoda erityisen kriittisiä tuotteita takaisin Euroopan porteille tai niiden ulko-

puolelle esimerkiksi toimitusriskien vähentämiseksi. Suomi on esimerkiksi mielenkiintoinen tuotantopaikka alhaisten energiahintojensa vuoksi. Näemme siinä suurta potentiaalia.

Patrick Dahlemann: Zeitenwende eli aikakauden muutos vaatii nyt oikeita päätöksiä. Ihannetapauksessa siirtymät virtaavat meidän markkinoillemme konkreettisina investointeina ja sivuliikkeinä. Mecklen-

burg-Etu-Pommerin osavaltiona pyrimme tiiviimpään yhteistyöhön Suomen kanssa ja olemme jo käyneet hyviä keskusteluja sijoittajien kanssa. Uusiutuvan energian alueena olemme paras paikka kaikille yrityksille, jotka tällä hetkellä miettivät hiilidioksidittoman tuotannon suunnittelua, esimerkiksi metalliteollisuudessa.

Mitä mahdollisuuksia ja haasteita näette Saksan ja Suomen väliselle kaupalle?

K. N.: Meidän tulee muistaa, että Saksa on Euroopan talousveturi. Saksan talous on erittäin tärkeä Suomelle ja myös monille muille Euroopan maille. Saksan ja Suomen väliset suhteet ovat todella erinomaiset, sen voin vahvistaa vuosikymmenien kokemuksellani ja myös Saksalais-Suomalaisen Kauppakamarin liikennevaliokunnan puheenjohtajana.

G. T.: Saksan talous on jatkossa oman tuotannon lisäksi erittäin riippuvainen isosta määrästä vihreän energian tuonnista – ja Pohjoismaat tuottavat vihreän energian ylijäämää. Meidän tulee pitää silmällä Pohjois-Euroopan energiapotentiaalia. Norja, Ruotsi ja Suomi ovat aina osoittautuneet luotettaviksi kumppaneiksi. Suomen kannalta olisi viisasta toimittaa energian lisäksi samaisesta energiasta valmistettuja kestäviä tuotteita. Esimerkiksi Saksassa tarvitsemme vihreää terästä tai akkukomponentteja, jotta lopputuotanto pysyy Saksassa. Vastineeksi voimme toimittaa insinööriosaaamista tai teollisia komponentteja tuuliturbiinien ja vedyn tuotantoon. Se olisi win-win-tilanne ja tietysti erittäin houkutteleva tilanne satamille.

P. D.: Haluamme lisäarvon vaihtoa maittemme välillä ja näemme suuria mahdollisuuksia. Esimerkiksi uusiutuvaan energiaan on viimeisten 15 vuoden aikana syntynyt yli 20 000 työpaikkaa. Melkein kaikissa maailman merituulivoimaloissa käytettävät maailman suurimmat roottorin navat tulevat Mecklenburg-Etu-Pommerista. Roottorin napoja kuljetetaan parhaiten vesiteitse. Kuten näette, siinä maamme voivat tehdä erinomaista yhteistyötä. ×

Enemmän koneita, vähemmän autoja

Saksan ja Suomen välisen kaupan puolivuotiskatsaus 2023

Tullin ulkomaankauppatilasto julkaisi elokuun lopussa kesäkuun alustavat luvut, jossa käyvät ilmi myös Saksan ja Suomen välisen kaupan tila.

Saksa on Suomen tärkein vientimaa

Saksa, Euroopan suurin talous, on erittäin tärkeässä asemassa Suomen kannalta. Kuuden kuukauden ajanjaksolla Saksa on edelleen Suomen tärkein vientimarkkina-alue: tammi-kesäkuussa Suomen tavaraviennin arvo Saksaan ylitti 4,1 miljardia euroa. Samalla viennin arvo on laskenut 16,3 prosenttia vuodentakaisesta. Saksan perässä tulevat Ruotsi (n. 4 mrd., -9 %), Alankomaat (n. 3,3 mrd., +10,4 %) ja Yhdysvallat (n. 3,0 mrd., +1,3 %).

Tuonnin osalta Ruotsi siirtyi tärkeimmäksi kaupapakumppaniksi. Tästä huolimatta tuonti Ruotsista romahti 10,3 % noin 6,5 miljardiin euroon. Saksa on tilaston toisena, kun tuonti liittovaltiosta laski 7,9 % 6,3 miljardiin euroon. Kolmannella ja neljännellä sijalla ovat Alankomaat (n. 3,7 mrd., -18,1 %) ja Norja (n. 2,8 mrd., -12,7 %).

Kasvua koneissa ja laitteissa, laskua ajoneuvoissa

Suomesta vietiin Saksaan ensimmäisellä vuosipuoliskolla erityisesti sähkökoneita ja -laitteita – niiden vienti nousi jopa 28,9 % 540 miljoonaan euroon. Niiden osuus ylittää jo 13 prosenttia kokonaisviennistä. Näiden perässä suurimpina vientituoteryhminä tulevat paperi ja pahvi (506 milj., +12,3 %), rauta ja teräs (422 milj., -24,5 %) sekä moottoriajoneuvot (388 milj., -69,7 %), jotka on totuttu näkemään viennin kärkirymässä. Moottoriajoneuvojen osuuden laskua selittää Uudenkaupungin tuotantolinjojen muutokset. ×

Lue lisää: www.ahkfinnland.de/fi/ajankohtaista

K. Hartwall investoi Saksassa

Suomalainen automaatioasian-tuntija **K. Hartwall** laajentaa toimintojaan Saksan Hampurissa. Lehdistötiedotteen mukaan Buchholz in der Nordheiden alueen teknologia- ja innovaatiopiistoon rakennetaan uusi tehdas automaatiotoimialan tuotekehitystä ja tuotantoa varten, mukaan lukien toimistotilat. Projektin valmistuu vuonna 2025. ✕

UPM Biochemicals ostaa SunCoal Industries -yhtiön

UPM Biochemicals on ostanut saksalaisen **SunCoal Industries GmbH** -yhtiön. Yrityskauppa vahvistaa UPM Biochemicalsin asemaa johtavana vastuullisten, uusiutuvien toiminnallisten täyteaineiden (RFF) toimittajana kumi- ja muovimarkkinoilla. Lehdistötiedotteen mukaan ligniiniin erikoistunut SunCoal Industries syventää merkittävästi UPM:n biokemikaaliliiketoiminnan teknologiaportfolioa ja laajentaa yhtiön uusiutuviin raaka-aineisiin perustuvien toiminnallisten täyteaineiden tuotevalikoimaa. ✕

© SunCoal Industries

Valmet laajentaa Saksassa

Valmet ostaa Siemens AG:n prosessikaasukromatografia-liiketoiminnan

Valmet on allekirjoittanut sopimuksen **Siemens AG**:n prosessikaasukromatografia-liiketoiminnan ostamisesta. Yrityskaupan arvo on 102,5 miljoonaa euroa. Kaupan arvioidaan toteutuvan 1.4.2024. ✕

Valmet ostaa Körberin Tissue-liiketoiminnan

Valmet ostaa saksalaisen **Körber Groupin** Tissue-liiketoiminta-alueen, joka on erikoistunut innovatiivisiin jatkojalostus- ja pakkausteknologioihin sekä palveluihin pehmopaperiteollisuudelle. Yrityskaupan arvo on noin 380 miljoonaa euroa. ✕

©Valmet

Fortum suunnittelee akkujen kierrätyslaitosta Saksan Thüringeniin

Fortum Battery Recycling tutkii parhaillaan mahdollisuutta perustaa kestävien akkumateriaalien tuotantolaitos Thüringenin Arternin teollisuusalueelle. Lehdistötiedotteen mukaan tehtaasta tulee Fortum Battery Recyclingin toinen toimipaikka Saksassa. Yhtiön mukaan Fortumin Keski-Euroopan kasvusuunnitelmien pitäisi auttaa vastaamaan akkuvalmistajien lisääntyvään sekundaaristen akkumateriaalien kysyntään. ✕

Mutares aikoo ostaa Recover Nordicin

Saksalainen **Mutares SE & Co. KGaA** on allekirjoittanut sopimuksen **Recover Nordic Oy**:n ostamisesta Recover Groupilta. Recover Nordic Oy on suomalainen kiinteistöasaneerauspalveluiden tarjoaja, jonka osaamisalueeseen kuuluvat mm. vesi- ja palovahingot, hajuhaittojen poistaminen, desinfiointityöt ja kosteusvaurioiden korjaaminen. ✕

Meriaura Energy – Savosolar allekirjoitti sopimuksen Bauer Holzenergien kanssa

Meriaura Energy Oy - Savosolar, joka on Meriaura Group Oy:n kokonaan omistama tytäryhtiö, on allekirjoittanut **Bauer Holzenergie GmbH u. Co. KG**:n kanssa sopimuksen "turn-key" aurinkolämpölaitoksen toimittamisesta Bad Rappenauhun, Saksaan. Aurinkolämpöjärjestelmä tuottaa lämpöä laajennettuun kaukolämpöverkkoon. ✕

Valmet Automotive avaa ensimmäisen akkutehtaansa Saksassa

Valmet Automotive juhlisti ensimmäisen Saksassa sijaitsevan akkutehtaansa avajaisia yli 100 vieraan kera. Kirchartt on yhtiön kolmas suuren volyymin akkutehdas Salon ja Uudenkaupungin ohella sekä ensimmäinen Saksassa. Päätös tehtaan rakentamisesta Saksaan tehtiin, kun saksalainen autonvalmistaja oli nimennyt Valmet Automotiven järjestelmätoimittajaksi pian alkavaan akkuohjelmaan. ✕

DB Schenkerin uusi varasto käyttöön Nurmijärvellä

DB Schenkerin uusi 25 600 neliömetrin **Nurmijärvi Distribution Center** aloitti toimintansa kesäkuun alussa. DB Schenkerillä on viereisellä tontilla jo entuudestaan liki samankokoinen varasto, joka on erikoistunut kemikaalien varastointiin. ✕

BMW Group koekäyttää piloottihankkeessaan Neste MY Renewable Dieselä

BMW Group on aloittanut kokeilun, jossa sen rekat käyttävät suomalaisyhtiö **Neste**en uusiutuvaa dieselpolttoainetta. Piloottihankkeessa BMW Groupin raskaat ajoneuvot ajavat täysin uusiutuvista raaka-aineista valmistetulla MY Renewable Diesel -polttoaineella, joka vähentää hiilidioksidipäästöjä perinteiseen dieseliin verrattuna jopa 90 % (Well to Wheel). ✕

Vihreä teräs: Outokumpu yhteistyöhön Thyssenkrupp Materials Processing Europeen ja Boysen Groupin kanssa

Outokumpu aloittaa yhteistyön johtavan teräs- ja alumiinipalvelukeskuksen, **thyssenkrupp Materials Processing Europe** sekä premium-pakoputkien valmistajan **Boysen Groupin** kanssa tuodakseen lähes päästöttömän ruostumattoman teräksen autoteollisuuteen. Tiedotteen mukaan Outokummun Circle Green on maailman vastuullisin ruostumaton teräs, jonka hiilijalanjälki on jopa 92 % pienempi kuin teollisuudenalalla keskimäärin. ✕

Saksan uusi vetystategia: hallitus suunnittelee teknologian nopeampaa käyttöönottoa

Saksan hallitus päivitti heinäkuussa 2023 kansallisen vetystategiansa, jonka edellinen versio oli hyväksytty vuonna 2020. Sen mukaan Saksa tuo 50–70 prosenttia vedyn tarpeestaan ulkomailta. Tämä avaa hyviä mahdollisuuksia potentiaalisille eurooppalaisille toimittajille, kuten Suomelle.

Julkistetun vetystategian mukaan Saksassa on määrä tuottaa kymmenen gigawattia vihreää vetyä vuoteen 2030 mennessä. Strategiassa korostetaan ennen kaikkea nopeampaa laajennusta tuotannossa ja infrastruktuurissa. Vuoteen 2030 Saksaan suunnitellut tuotantokapasiteetit kattavat vain noin 30–50 % kansallisesta vedyn tarpeesta, joten maa suunnittelee tuontia myös muista maista.

Tutkimusministeri Stark-Watzinger sanoi, että vety on vihreän energiasiiirtymän (Energiewende) palapelin puuttuva pala, sillä se tarjoaa mahdollisuuden yhdistää energiavarmuus ilmastonutraaliuteen ja kilpailukykyyn. Saksan liittovaltion opetus- ja tutkimusministeriö (BMBF) tarjoaa tutkimusrahoitusta ja sijoittaa pelkästään vedyn lippulavaprojekteihin yli 700 miljoonaa euroa.

JAKELUINFRAN KEHITTÄMINEN KESKIÖSSÄ

Suunnitelman mukaan vuoteen 2028 mennessä käytössä on verkko, jossa on yli 1 800 kilometriä vanhoista muunnettuja ja uusia vetylinjoja/-putkistoja. Koko Eurooppaan rakennetaan lisää vetylinjoja noin 4 500 kilometriä (European

Hydrogen Backbone). Vuoteen 2030 mennessä kaikkien tärkeimpien tuotanto-, tuonti- ja varastointikeskusten pitäisi olla osa tuota verkkoa.

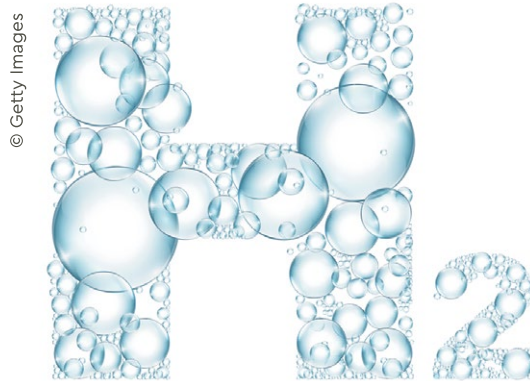
VEDYN ALKUPERÄLLÄ ON VÄLIÄ

Vedyn on oltava ”vihreää vetyä”, mutta ennen kuin sitä pystytään tuottamaan ja tuomaan tarpeeksi, voidaan käyttää myös muista lähteistä tuotettua, ”erityisesti vähähiilistä vetyä jätteestä tai maakaasusta”, kuten strategiassa todetaan. ”Tarvittaessa markkinoiden ylösajovaiheessa” hallitus edistää myös sinistä, turkoosia ja oranssia vetyä tulevaisuudessa.

Vety on väritön kaasu, mutta Saksassa värimääritelmiä käytetään selittämään vedyn energialähdettä: Vihreällä vedyllä tarkoitetaan uusiutuvalla energialla, kuten aurinko- ja tuulienergialla, vedestä tuotettua vetyä. Siksi edullinen ja runsas uusiutuva energia on vihreän vedyn valmistuksen edellytys. Myös ydinvoimalla tuotettu vety on päästötöntä, mutta sitä kutsutaan pinkiksi vedyksi.

Sinistä vetyä saadaan fossiilisista polttoaineista, mutta sen ohessa syntyvä hiilidioksidi ei pääse ilmakehään kuten harmaan vedyn kohdalla, vaan se kerätään ja varastoidaan maaperään. Turkoosia vetyä syntyy metaanin lämpöhalteisella, jolloin syntyy kiinteässä muodossa olevaa hiiltä, joka voidaan varastoida. Oranssia vetyä syntyy biomassasta tai jätteenpoltosta.

Harmaata vetyä tuotetaan pääasiassa fossiilisesta maakaasusta höyryreformoinnilla. Menetelmä tosin tuottaa noin 10 tonnia hiilidioksidia per tonni vetyä ja hiilidioksidi vapautuu ilmakehään. Tämä vetytyyppi on korvattava ilmastoystävällisellä vedyllä. ×

© Getty Images

© ASamuel Svec / Unsplash

Tiesitkö, että ...

...Rostockissa on yhtä paljon asukkaita kuin Oulussa?

...Rostockin vuonna 1419 perustettu yliopisto oli Pohjois-Euroopan ensimmäinen yliopisto?

...YK:n mukaan alueen BKT vastaa Slovenian tai Serbian valtion BKT:tä?

TEKSTI: ANTTI GRÖNLUND

Turun ystävyyskaupunki: **Rostock**

Turun ystävyyskaupunki Rostock on hansa- ja yliopistokaupunki Mecklenburg-Etu-Pommerin osavaltiossa Pohjois-Saksassa Itämeren rannalla (lue osavaltion esittely lehdestä FINDE 1/2023). Se on 209 920 asukkaallaan osavaltion suurin kaupunki ja ainoa suurkaupunki.

Vuonna 1218 perustetulle Rostockille on leimallista sen sijainti meren rannalla, kansainvälinen satama ja Rostockin yliopisto, joka perustettiin vuonna 1419 ja on yksi Saksan vanhimmista yliopistoista. Tästä syystä Rostock on Mecklenburg-Etu-Pommerin sekä taloudellinen, tieteellinen että kulttuurinen keskus. Kaupungin alueella sijaitsevat lauttaliikenteen

ja tavarankäsittelyn kannalta tärkeä Rostockin satama sekä Saksan suurin risteilysatama, Warnemünde. Vuonna 1991 perustettu Hanse Sail on kehittynyt yhdeksi Itämeren alueen suurimmista merenkulun tapahtumista.

KAUPUNKI ON TOTTUNUT MUUNTUMAAN

Rostockiin liitetty nimet ovat vaihdelleet 1920-luvulta lähtien: vuoteen 1945 asti se oli ”Seestadt” Rostock, vuodesta 1990 ”Hansestadt” Rostock ja vuodesta 2018 lähtien ”Hanse- und Universitätsstadt” Rostock.

Meritalous hallitsi kaupunkia vuosisatojen ajan. Lentokonetehtaiden Arado vuonna 1921 ja Heinkel vuonna 1922 perustamisen myötä Rostockista tuli myös tärkeä teknologiakeskus, mikä teki kaupungista tärkeän ilmaiskujen kohteen toisessa maailmansodassa. DDR:n aikakaudella Rostockin satamaa laajennettiin maan suurimmaksi satamaksi ja kau-

punkia laajennettiin systemaattisesti, minkä seurauksena asukasmäärä kasvoi jopa yli 250 000 asukkaaseen.

Myös Rostockin talous on muotautunut aikojen saatossa huomattavasti. Laivanrakennusteollisuuden merkitys on laskenut jyrkästi, matkailu- ja palvelualalle syntyy yhä enemmän työpaikkoja. Kaupungin suurin työnantaja on tätä nykyä yliopisto ja yliopistollinen sairaala.

KYSYNTÄÄ

SUOMALAISOSAAMISELLE

Rostock elää uutta kukoistuskautta ja on mielenkiintoinen sijoituskohde suomalaisille yrityksille. Energiaratkaisut ovat hyvin kysyttyjä, ja esimerkiksi suomalaiset kaukolämpöratkaisut, rakennustekniikka ja älykaupunkiin liittyvät ratkaisut kiinnostavat alueen toimijoita. Ja kuten jokaisessa saksalaisessa osavaltiossa, kestäväälle ja älykkäälle liikkuvuudelle sekä tieto- ja viestintätekniikalle on aina tarve. ×

Lääkärissä käynti videon välityksellä – mutta turvallisesti

Kyberturvallisuusaiheinen Deutsch-Finnisches Businessforum järjestetään Rostockissa 28. syyskuuta. Tapahtuma toimii alustana rajat ylittävälle ajatusten ja innovaatioiden vaihdolle. Haastattelimme etukäteen kahta asiantuntijaa aiheesta, joista toinen on Jan Zeggel, arztkonsultation ak GmbH:n toimitusjohtaja.

Yrityksenne on Saksan ensimmäinen sertifioitu videovastaanottojen tarjoaja lääkärin vastaanotoilla ja klinikoilla. Mitä asiakkaat ja potilaat odottavat kyberturvallisuuden suhteen?

Videovastaanottoratkaisumme on tarjottava suurin mahdollinen turvallisuus, sillä henkilön terveyteen liittyvät tiedot ovat erityisen arkaluontoista tietoa. Asiakkaamme ja ennen kaikkea potilaamme odottavat videovastaanotolla käynnin olevan yhtä turvallista kuin paikan päällä tapahtuvalla vastaanotollakin. Tämä odotusarvo meidän on pystyttävä lunastamaan. Tästä syystä ulkopuoliset asiantuntijat tarkastavat ohjelmistomme säännöllisesti ja varmistavat, että ne ovat korkeimpien turvallisuusvaatimusten mukaisia. Vasta sitten se saa tarvittavan sertifikaatin, mikä on Saksassa edellytys sille, että lääkärit voivat laskuttaa sairausvakuutusyhtiöitä ohjelmistomme avulla tarjottavista palveluista. Tallennettuja tietoja käsitellään yksinomaan Euroopassa.

Huolehditte end-to-end-salauksesta ja tietosuojasta asetusten mukaisesti. Mihin muuhun kiinnitätte huomiota suojataksenne itsenne ja asiakkaat kyberhyökkäyksiä vastaan?

Sertifiointi on uusittava säännöllisin väliajoin. Myös tietoturvatyökaluamme kyberhyökkäyksiä vastaan tarkistetaan säännöllisesti. Tämä tehdään niin sanotulla penetraatiotestillä, joissa testikeskus simuloi kyberhyökkäyksen. Jotta ohjelmisto olisi suojattu hyökkäyksiltä, se on suunniteltava tarjoamaan mahdollisimman korkea turvallisuus taso alusta alkaen. Jokainen, joka ajattelee dataa ja IT-turvallisuutta vasta myöhemmin ohjelmistokehityksessä, epäonnistuu. Siksi panostamme turvallisuuden varmistamiseen, erityisesti tuotekehitysvaiheessa. "Privacy

arztkonsultation kehittää ohjelmistoratkaisuja turvalliseen videoviestintään terveydenhuollossa ja on johtava riippumaton videovastaanottojen tarjoaja Saksassa. Perheyrittäjä on tehnyt uraauurtavaa työtä telelääketieteessä vuodesta 2014 lähtien.

by Design" ja "Data Economy" ovat keskeisiä periaatteita kehitystyössämme.

Mitkä ovat tärkeimmät säännöt, joita pk-yritysten tulee noudattaa?

Kyberhyökkäykset ovat jatkuva uhka, jotka vain lisääntyvät tulevaisuudessa. Pk-yritykset joutuvat myös käsittelemään intensiivisesti tietosuojaa- ja tietoturva-aiheita, koska onnistuneet kyberhyökkäykset voivat nopeasti vaikuttaa yrityksen talouteen. Tämä on ensisijaisesti johdon tehtävä.

Suosittellemme päivittämään tietotason säännöllisesti ja turvautumaan ulkopuoliseen tukeen. Asiantuntijoiden vakituinen työllistäminen on monille pk-yrityksille liian kallista, eikä siten mahdollista toteuttaa. Videovastaanotoilla meillä on mukana riippumaton ulkopuolinen tietosuojavastaava, joka neuvoo meitä. Säännöllisillä auditoinneilla varmistetaan, että toimimme aina vaatimustenmukaisesti, vaikka säännökset muuttuisivat.

Tärkeää on myös työntekijöidemme tietoisuuden lisääminen ja koulutus, koska kyberhyökkäykset käynnistetään usein heidän sähköpostitiliensä kautta. ✕

© arztkonsultation

Tietoturva koskettaa kaikkia ja kaikkea

Tämän vuoden Deutsch-Finnisches Businessforumin aihe on kyberturvallisuus. Haastattelimme etukäteen Unikien liiketoimintajohtaja Markus Jakobssonia, joka pitää tapahtumassa asiantuntijapuheenvuoron.

Digitalisoituvassa maailmassa tietoturva on yhä tärkeämmässä asemassa. Miten tähän haasteeseen pitäisi vastata?

Tulevaisuudessa yhteiskuntamme voi järjestelmien lisääntyvällä älykkyydellä ja autonomisuudella tehdä huimia tuottavuusloikkia, mutta ilman alusta asti vankaksi rakennettua tietoturvaa näihin ratkaisuihin luottaminen olisi virhe. Siksi on panostettava tietoturvaan ja sulautettuun ohjelmistokehitykseen.

Me pyrimme vastaamaan tähän tarpeeseen kehittämällä turvallisia ohjelmistoratkaisuja laitteisiin, kuten puhelimiin, ajoneuvoihin ja drooneihin. Työllistämme satoja ohjelmistotietoturvaosaajia, ja olemme myös aktiivisesti kerryttäneet tietoturvaosaamistamme osallistumalla kansainvälisiin tutkimushankkeisiin. Esimerkiksi käynnissä olevassa GenerIoT ITEA-hankkeessa tutkimme IoT-laitteiden tietoturva-alustoja ja päivitysratkaisuja muun muassa yhdessä saksalaisten suuryritysten kanssa.

Datasta on tulossa yhä tärkeämpää sekä yritysten toimintaprosesseissa, liiketoimintamalleissa ja tuotteissa – ja sen myötä tietoturva-vaatimukset kasvavat. Miten turvataan, että ratkaisun tiedot eivät vuoda ulkopuolisille sekä järjestelmään kytketyissä laitteissa että käytetyissä tiedonsiirtoverkoissa esimerkiksi autonomisissa ajoneuvoissa?

Voitko antaa käytännön esimerkin, esimerkiksi kyberturvallisuudesta ja -ratkaisusta autonomisissa ajoneuvoissa?

Autonomiset ajoneuvot – tarkoittaen yhä älykkäämpiä autoja, robotteja, monikijöitä ja kaivureita, joissa ohjauslaitteet sähköistyy ja joiden ohjaus digitalisoituu – sisältävät suuria määriä ohjauslaitteita ja tietojärjestelmiä, jotka keskustelevat keskenään ja ulkoisten toimijoiden kanssa ja ovat peräisin eri valmistajilta. Yksikin heikko lenkki voi vaarantaa koko järjestelmän tietoturvan.

Ajoneuvojen digitalisaatio mahdollistaa uusia käyttäjiä palvelevia toimintoja kuten etälukitus, etäkäynnistys, etähälytykset, sijainnin ja kunnon etäseurannan – mutta samalla

ne muodostavat uusia mahdollisia haavoittuvuuksia järjestelmän tietoturvaan. Huonosti suunniteltu järjestelmä sallii hyökkäyksen kriittisiä osia vastaan esimerkiksi ajoneuvon infotainment-järjestelmän sovellysympäristön, internetyhteyden tai diagnostiikkaportin haavoittuvuuden kautta.

Hyvin suunniteltu, kokonaisvaltainen tietoturva-arkkitehtuuri ja valmistusvaiheessa asennettavat ajoneuvokohtaiset sertifikaatit ja eri järjestelmien salausavaimet mahdollistavat kokonaisuuden, jossa yhden osa-alueen mahdollinen haavoittuvuus ei tee mahdolliseksi hyökätä sen välityksellä ajoneuvon muita järjestelmiä vastaan. ✕

© Unikie

Hyvä viini on viesti

Haastattelussa SkaiSwedenin perustajajäsen Tuula-Riitta Markkanen

Mistä ajatus SkaiSwedeniin syntyi ja kuka perusti yrityksen?

SkaiSweden syntyi meille tarjotusta ajatuksesta, johon tartuimme silkasta mielenkiinnosta hyvään viiniin ja ruokaan. Viinien maahantuonti oli meille kahdelle kokeneelle liikkeenjohdon konsultille kiinnostava mutta vieras alue, ja halusimme kokeilla. Ensimmäinen ponnistuksemme italialaisen Marchen alueen palkitun Verdicchion myynnistä Ruotsin markkinoille sujui käsittämättömän hyvin ja mietimme, että tästähän voisi tulla liiketoimintaa – ja ehkä toivottua muutosta työelämään. Minulla on vankka kansainvälinen kokemus strategiasta ja markkinoinnista, Pekalla taas taloudesta ja me molemmat olimme hyvin kärsivällisiä Suomen ja Ruotsin käsittämättömän byrokratian ja lupavaltameren taklaamisessa. Tämä kaikki auttoi hyvään alkuun ja mahdollisti sujuvan etämyynnin Ruotsissa ja Suomessa.

Mikä on ollut yrityksen suurin menestys tähän saakka?

Viinialalla, samoin kuin kaikessa liike-elämässä, on tärkeintä erottua, olla erilainen ja arvokas asiakkaalle. Mei-

© Alexander Mueller

skaisweden

dän arvokas strateginen valintamme on laadukkaat ekologiset viinit yrityksille ja organisaatioille. Viini ei ole vain hyvän ruuan ja juoman nautinnollinen liitto. Se on myös keino kertoa yrityksen tarinaa. Me tulemme kuvaan mukaan, kun kestävä kehitys ja ekologisuus eivät ole organisaatiolle vain sanahelinää vaan olennainen osa strategiaa ja toimintakulttuuria, pienimpään detaliin asti. Yhdessä suunnittelemme tilaisuuksia ja sidosryhmien tervehdyksiä, yrityskaupoista aina tuotelanseerauksiin tai seminaareihin. Laadukas ekologinen viini vahvistaa tarinaa kestävästä kehityksestä.

Mitä tulevaisuuden suunnitelmia teillä on?

SkaiSweden aikoo kasvaa yritysten ja organisaatioiden arvokkaana markkinointi- ja viinikumppanina. Meillä on luottotilat Euroopassa, mutta etsimme parhaita viinejä asiakkaidemme tarpeisiin aina Japania myöten. Saksalaisia viinejä olemme tuoneet Finnairin pitkille lennoille, ”Haart to Heart” -riesling on ollut suosittu lahja sidosryhmille. Ja Saksalais-Suomalaisen Kauppakamarin jäsenet ovat saaneet nauttia palkittua sektiiä ja hienoja Seegerin ja Krantzin späburgundereita. Hyvä viini on viesti! ✕

Akkuteollisuusaiheinen asiantuntijaseminaari

Saksalaiset asiantuntijat saapuvat Suomeen 14.–17.11.

SUOMI ON luultavasti yksi harvoista maista, joka kattaa akkuteollisuuden koko arvoketjun mineraalien louhinnasta, akkumineraalien muuntamisesta kemikaaleiksi, akkuteknologioista ja -palveluista kierrätykseen. Siksi Suomella on tärkeä rooli liikenteen sähköistämisessä myös globaalissa mittakaavassa.

Suomessa olosuhteet akkuteollisuudelle ovat erittäin hyvät. Suomesta löytyvät vahvan teollisuuden lisäksi kaikki litiumioniakkujen valmistukseen tarvittavat tärkeät raaka-aineet. Suomi on asettanut tavoitteekseen olla hiilineutraali vuoteen 2035 men-

nessä. Siksi kestäviin ratkaisuihin on panostettu jo jonkin aikaa. Esimerkiksi vuoteen 2030 mennessä Suomen teillä pitäisi ajaa miljoona sähköautoa.

SAKSALAISET ALAN ASIAANTUNTIJAT SUOMESSA

Järjestämme Saksan elinkeino- ja ilmastonsuojeluministeriön rahoittaman markkinatutkimusmatkan saksalaisyrityksille Suomeen 14.–17.11. Osana matkaa järjestämme myös asiantuntijatapahtuman akkuteollisuuden ammattilaisille. Ilmoittautuminen tapahtumaan on mahdollista lokakuusta alkaen. ✕

Claudia Koistinen
claudia.koistinen@dfhk.fi
050 461 8665

Supported by:
Federal Ministry
for Economic Affairs
and Climate Action
on the basis of a decision
by the German Bundestag

MITTELSTAND
GLOBAL
MARKTERSCHLIESSUNGS-
PROGRAMM FÜR KMU

Suomalaiset vetyasiantuntijat Saksissa ja Saksi-Anhaltissa

GTAI:n delegaatiomatka "Green Hydrogen & Intelligent Energy" | 4.–7.9.

KAHDEKSANTOISTA YRITYSTÄ neljästä Pohjoismaasta, mukaan lukien suuri delegaatio Suomesta, vieraili Saksan Saksi-Anhaltin ja Saksin osavaltioissa neljän päivän ajan. Matkan tarkoituksena oli perehtyä älykkään energiantuotannon arvoketjun liiketoimintamalleihin – pääpainona vihreä vety.

Yhdeksän suomalaista, neljä ruotsalaista, kolme norjalaista ja kaksi tanskalaista yritystä sai kattavan markkinakatsauksen Saksan markkinoiden kehityksestä. Lisäksi

ne vierailivat yrityksissä, teollisuuspuistoissa ja tutkimuslaitoksissa sekä tapasivat alan asiantuntijoita verkostoitumistilaisuuksissa. Osallistujille järjestettiin myös yksittäisiä B2B-tapaamisia. Matka oli osa GTAI:n rakennemuutoksessa olevien alueiden kansainvälistymisohjelmaa.

Saimme erittäin positiivista palautetta matkasta ja paikan päällä järjestetyt tapaamiset mahdollistivat hedelmällisen ajatuksenvaihdon. Mahdollisuus tavata lukuisia saks-

SUOMEEN SAAPUVAT YRITYKSET:

- **cylib GmbH:** Teknologia litiumioniakkujen kierrätykseen
- **GS.net GmbH & Co KG:** Litiumparistoratkaisut ja älykäs valvonta
- **Hecht Technologie GmbH:** Irtotavaran käsittely akkutuotannossa
- **HOSOKAWA ALPINE AG:** Akkujen raaka-aineiden käsittely ja kierrätys, T&K
- **KUKA Systems GmbH:** materiaalien teollinen käsittely
- **LIBCycle GmbH:** Litiumioniakkujen kuljetus ja kaikki prosessin vaiheet arvoketjussa
- **NETZSCH-Gerätebau GmbH:** Täydelliset ratkaisut akkusovelluksiin
- **Nickelhütte Aue GmbH:** akkujen kierrätys
- **RAYLASE GmbH:** Sähköakkujen tuotanto lasertekniikalla
- **Sonplas GmbH:** Laserlovittaminen ja moduulikokoonpano akkukennojen tuotantoa varten

Christina Zänker
christina.zanker@dfhk.fi
050 307 3254

GTAI GERMANY
TRADE & INVEST

MESSUT

HANNOVER MESSE	
22.–26.4.2024	Hannover
www.hannovermesse.de/en/	

Teknologian ja innovaatioiden huipputapahtuma Hannover Messe ensi huhtikuussa tuo yhteen maailman johtavat teollisuuden toimijat, tutkijat ja innovaattorit. Tapahtuma tarjoaa näyttämön uusimmille teknologisille saavutuksille ja edistyneille ratkaisuille, jotka muovaavat globaalia teollisuutta ja taloutta. Lisäksi se tarjoaa mahdollisuuden näyttää uusimpia teknologisia saavutuksia ja edistää alan verkostoitumista ja yhteistyötä.

- Messutarjonta on jaettu eri halleihin teemoittain:
- Automation, Motion & Drives: teollisuusautomaatio, voimansiirto ja robotiikka
 - Energy Solutions: energia ja liikkuvuuden sovellukset
 - Digital Ecosystems: teollisuuden digiratkaisut
 - Engineered Parts & Solutions: teollisuuden alihankinta ja sopimusvalmistus
 - Future Hub: tutkimus ja tuotekehitys sekä startupit
 - International Trade & Investment: kauppa ja investoinnit
 - Hydrogen & Fuel Cells: vety ja polttokennot

Messujen pääteemoja ovat tekoäly ja koneoppiminen, päästötön tuotanto, teollisuuden energia, vety ja polttokennot, teollisuus 4.0 ja valmistus X.

Älykäs teollisuus korostaa tekoälyn, automaation ja datan roolia teollisuuden murroksessa. Yritykset esittelevät edistyneitä tekoälypohjaisia järjestelmiä, jotka optimoivat tuotantoprosesseja ja parantavat tuottavuutta. Robotiikan alueella vierailijat pääsevät näkemään innovatiivisia robotiikkaratkaisuja, jotka kykenevät suorittamaan monimutkaisia tehtäviä ihmisen ohjauksessa tai jopa itsenäisesti.

Energiatietokas ja kestävä kehitys ovat myös vahvasti esillä tapahtumassa. Monet yritykset ja organisaatiot sitoutuvat entistä kestävämpään tuotantoon ja kuljetukseen, mikä heijastaa teollisuuden kasvavaa vastuullisuutta. Digitaalinen valmistus, kuten 3D-tulostus ja hajautettu valmistus, on myös vahvasti edustettuna. Tapahtuman aikana esiteltävät teknologiat mahdollistavat nopean prototyyppien valmistamisen ja jopa yksilöllisten tuotteiden massatuotannon. Tämä avaa uusia mahdollisuuksia suunnittelulle ja valmistukselle eri teollisuudenaloilla. ✕

Lisätietoja:
www.hannovermesse.de/en

HANNOVER MESSE 2023 LUKUINA:

- 4000+ näytteilleasettajaa
- 130 000+ kävijää
- 14 000+ tuotetta, innovaatiota ja ratkaisua
- 1 900+ uutuustuotetta
- 300+ startupia
- megatrendejä kuten: tekoäly, koneoppiminen, päästötön tuotanto, energiantuotanto, vety ja polttokennot, teollisuus 4.0, tuotanto X
- kokousohjelmassa 1870+ puhujaa 10 lavalla
- 20 000 striimausta
- 8,6 milj. sivunäyttöä
- 2,3 milj. internethakua

LISÄTIETOJA MESSUISTA HANNOVERISSA:

Riitta Ahlqvist
050 382 6256
riitta.ahlqvist@dfhk.fi

MESSUT

SMM – THE LEADING MARITIME TRADE FAIR	
3.–6.9.2024	Hampuri
www.smm-hamburg.com	

Merenkulkualan johtavat messut SMM Hamburg kokoaa meriteollisuuden kansainväliset toimijat satamakaupunki Hampuriin syyskuussa 2024.

© Messe Hamburg

Tapahtuma esittelee laaja-alaisesti meriteollisuutta: laivanrakennusta, laivakoneita, teknologiaa ja laitteita. Messut kokoaa yhteen alan asiantuntijat keskustelemaan alan haasteista, esittelemään uusia innovaatioita ja rakentamaan yhteistyötä uusien tai jo olemassa olevien yhteistyökumppaneiden kanssa. Tapahtuman kattava konferenssi- ja ohjelmatarjonta pitää sisällään inspiroivia

via esityksiä, paneelikeskusteluja sekä verkostoitumistapahtumia.

Paikalle odotetaan 40 000 messukävijää ja yli 2000 näytteilleasettajaa lähes 100 eri maasta. Messujen suurimman yksittäisen kävijäryhmän muodostavat varustamot. Muita suuria kävijäryhmiä olivat laivanrakennusteollisuus, kone- ja laitetuottajat sekä telakat. ✕

Hampurin lisäksi SMM järjestetään tänä vuonna myös Mumbaissa 4.–6.10.2023.

Lisätietoja tapahtumasta:
www.inmex-smm-india.com

© Pexels from Pixabay

WINDENERGY HAMBURG – THE GLOBAL ON & OFFSHORE EVENT	
24.–27.9.2024	Hampuri
www.windenergyhamburg.com	

WindEnergy Hamburg on syyskuussa 2024 järjestettävä johtava kansainvälinen tuulivoima-alan tapahtuma. Nelipäiväiset messut esittelee laajasti sekä onshore- että offshore-tuulivoimateollisuutta. Messuilla tutustut tuulivoima-alan uusiin innovaatioihin, luot kontakteja ja solmit kauppia.

- Tapahtumassa esiteltävät kategoriat:
- Onshore
- Offshore
- Tuulivoimaloiden valmistajat
 - Komponentit / toimittaja
 - Materiaalit
 - Asennus
 - Suunnittelu / hankekehitys
 - Käyttö ja ylläpito
 - Älykäs energia / energiahuolto
 - Rahoitus ja vakuutukset
 - Palvelut
 - Power to X / sähkön muuntaminen / varastointi
 - Tieto- ja viestintätekniikka

Kävijöitä ovat mm. tuulivoima-alan yrittäjät, toimittajat, valmistajat, rahoittajat, hankekehittäjät ja -suunnittelijat sekä palveluntarjoajat. Vuonna 2022 messuille osallistui yli 1 400 näytteilleasettajaa. Messuihin tutustui 37 000 kävijää lähes 100 eri maasta.

Kokoamme jälleen yhteisosaston Hampurin WindEnergy 2024 -messuille yhdessä suomalaisyritysten kanssa.

Lisätiedot osallistumisesta sekä yhteisosastosta saat meiltä. ✕

LISÄTIETOJA MESSUISTA HAMPURISSA, STUTTGARTISSA JA LEIPZIGISSA:

Milja Johansson
050 436 0043
milja.johansson@dfhk.fi

Your supplier of value

Algol is a Finnish family-owned business and a multi-branch company.

We believe that international trade promotes global understanding, peaceful coexistence and stability.

We are active in lines of business in which our own contribution, and that of our partners, can have a positive impact on the environment, on health and on safety.